

3/2004

Pirjo Majuri, Heikki Ajosenpää, Leena Lehtomaa

Uudenkaupungin perinnemaisemat

3/2004

Pirjo Majuri, Heikki Ajosenpää, Leena Lehtomaa

Uudenkaupungin perinnemaisemat

TURKU 2004

ISBN 951-614-024-6
ISBN 951-614-025-64 (pdf)
ISSN 1238-3201

Valokuvat: Saariston perinnemaisemat -projekti
Kartat: Kaija Joki-Sipilä

Turku 2004

Sisällysluettelo

1 Johdanto	5
2 Perinnemaisemien kartoitus Uudessakaupungissa.....	7
3 Uudenkaupungin arvokkaat perinnemaisemat	9
Kirjallisuus	42

Johdanto

Perinnebiotoopit ovat pääosin vanhan maankäytön kuten lehdestyksen, niiton ja laidunnuksen myötä syntyneitä luontotyypppejä. Näille niityille, hakamaille, metsälaitumille, lehdesniityille ja nummille on vuosisatojen käytön myötä syntynyt omaleimainen kasvi- ja eläinlajistonsa, joka on sopeutunut elämään vähäravinteisissa oloissa. Perinnebiotooppien yhteyteen liittyy usein vanhaan maankäyttöön kuuluvia rakenteita kuten kivi- ja riukuaitoja ja latoja. Tällöin puhutaan perinnemaisemasta.

Perinteisen maatalouden vaihtuminen tehomaa-atalouteen on tehnyt perinnebiotoopit tarpeettomiksi ja suuri osa niityistä onkin otettu peltokäyttöön tai metsitetty. Hakamaat, lehdesniityt ja metsälaitumet ovat saaneet kasvaa umpeen karjan siirryttyä laiduntamaan kylvönurmille. Muutos perinteisestä nykymaa-atalouteen on ollut niin voimakas, että 1900-luvun alun niitypinta-alasta on jäljellä vain alle prosentti. Niityillä ja muilla perinnebiotoopeilla elävät kasvi- ja eläinlajit ovat harvinaistuneet ja viimeisimmän uhanalaisarvion mukaan (Ympäristöministeriö 2000) uhanalaisista lajeistamme noin kolmannes elää kulttuuriympäristöissä.

Valtakunnallinen perinnemaisemainventoinnin aikana 1990-luvulla Varsinais-Suomesta inventoitiin 448 arvokasta perinnemaisemaa (Lehtomaa 2000). Inventointi jäi joidenkin alueiden osalta puutteelliseksi. Täydennyksiä on tehty muiden luontoinventointien tai projektien yhteydessä mm. Laitilassa (Härjämäki ym. 2001) ja muualla Varsinais-Suomessa (Hagelberg ym. 2002).

Uudenkaupungin, Halikon, Velkuan ja Turunmaan kuntien perinnemaisemainventointeja täydennettiin vuosina 2002-2003 Lounais-Suomen ympäristökeskuksen hallinnoiman Saariston perinnemaisemat –projektin yhteydessä. Projekti saa rahoituksensa EU:n alueidenkehitysrahastolta (EAKR), ympäristöministeriöltä, V-S:n liitolta sekä kolmelta ruotsalaiselta yhteistyötaholta (Upplandsstiftelsen, Centrum för Biologisk Mångfald, Sörmlannin lääninhallitus).

Pitkälaidun lammas- ja hevoslaitumet ovat yksi Uudenkaupungin arvokkaimmista perinnemaisemista.

Perinnemaisemien kartoitus Uudessakaupungissa

2

2.1. Inventointimenetelmät ja arvon määräytyminen

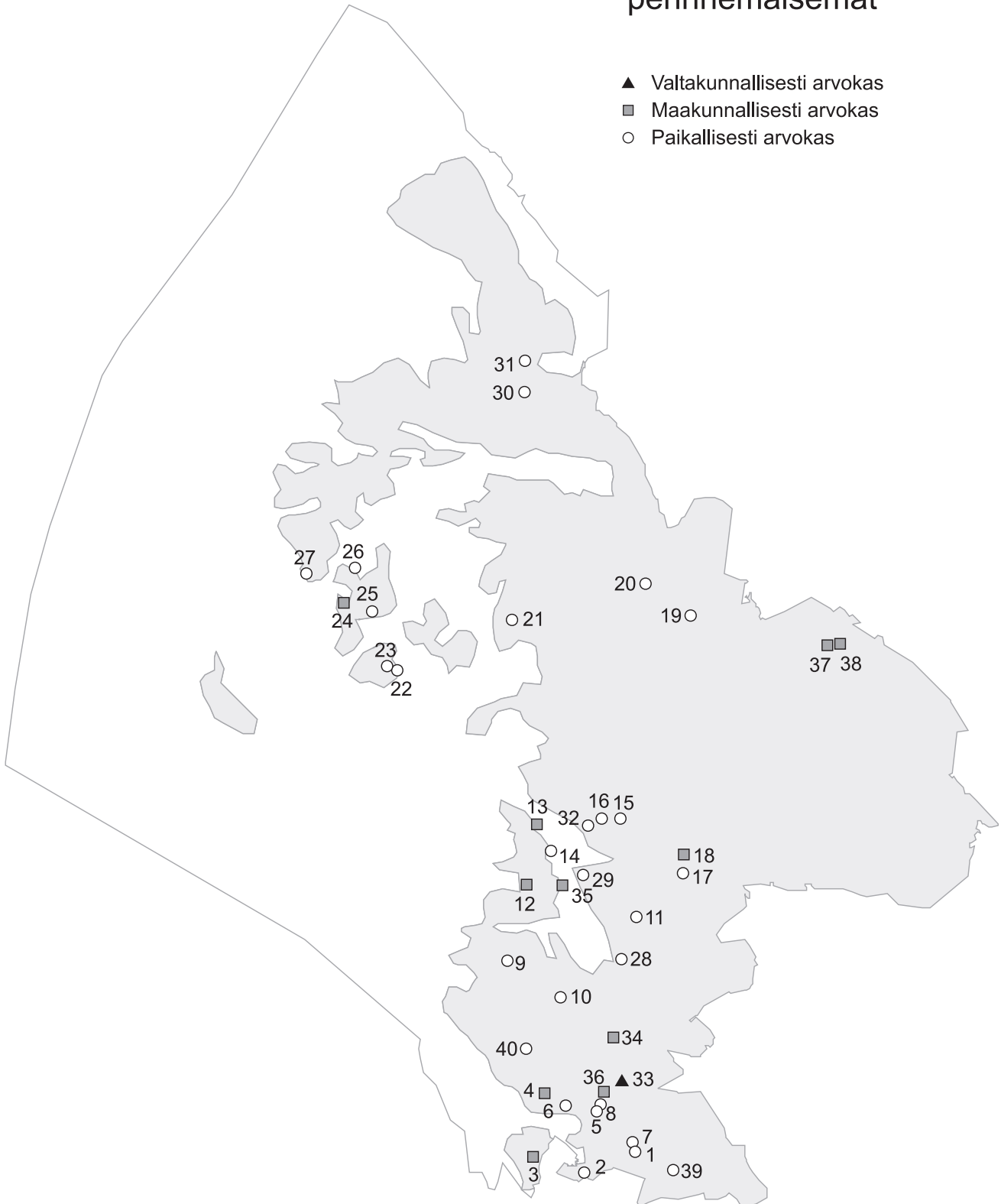
Biologi Pirjo Majuri inventoi perinnemaisemia lähinnä Uudenkaupungin rannikolla kesällä 2002. Valtakunnallisen inventoinnin yhteydessä oli Uudestakaupungista kartoitettu 8 kohdetta. Tähän raporttiin on koottu kesän 2002 inventointien lisäksi vuoden 2000 inventointiraportin Uudenkaupungin kohteet sekä Kalannin luontoinventoinnin (Talvio & Lehtomaa 1999) perinnemaisemista arvokkain. Aiemmin inventoitujen kohteiden nykytilaa ei tarkastettu. Uudenkaupungin perinnemaisemat on nyt suhteellisen hyvin kartoitettu. Puutteita on jäänyt lähinnä siihen osaan saaristoa, johon ei pääse autolla (mm. Vekara ja Putsaari).

Myös vuoden 2002 inventointi tehtiin valtakunnallisen perinnemaisemainventointiohjeiston mukaisesti (Pykälä 1994). Inventoidut perinnemaisemat luokiteltiin valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaisiin kohteisiin. Arvottamisen tärkeimpiä perusteita olivat kasvilajiston ohella alueen nykyinen ja entinen maankäyttö, alueen laajuus ja perinnebiotooppien monipuolisuus.

Kutkumaalla sijaitsevan monipuolisen perinnemaiseman laidunnus päättyi 1990-luvun puolivälissä.

Uudenkaupungin inventoidut perinnemaisemat

- ▲ Valtakunnallisesti arvokas
- Maakunnallisesti arvokas
- Paikallisesti arvokas

Uusikaupungin arvokkaat perinnemaisemat

3

Uusikaupungista Kalanti mukaanlukien on inventoitu yhteensä 40 arvokasta perinnemaisemaa, joiden arvoluokat jakautuvat seuraavasti:

Valtakunnallinen V: 1 kpl (0,6 ha)

Maakunnallinen M: 11 kpl (141,3 ha)

Paikallinen P: 28 kpl (84 ha)

Kaikkien 40 kohteen kokonaispinta-ala on 225,9 ha. Peruskarttarajaukset esitetään kaikista kohteista kohdekuvauksen yhteydessä. Mikäli inventoituun pinta-alaan kuuluu myös muita luontotyyppisiä tai nurmilaiduntaa sisältäviä nämä mainitaan "muu". Maisemamaakuntajako on maisema-alueityöryhmän (Haapanen & Heikkilä 1993) mukainen.

1 UUSIKAUPUNKI, Vartsaaren kylän keto

Peruskarttalehti: 1042 08

Maisemamaakunta: Lounaisrannikon ja Saaristomeren seutu

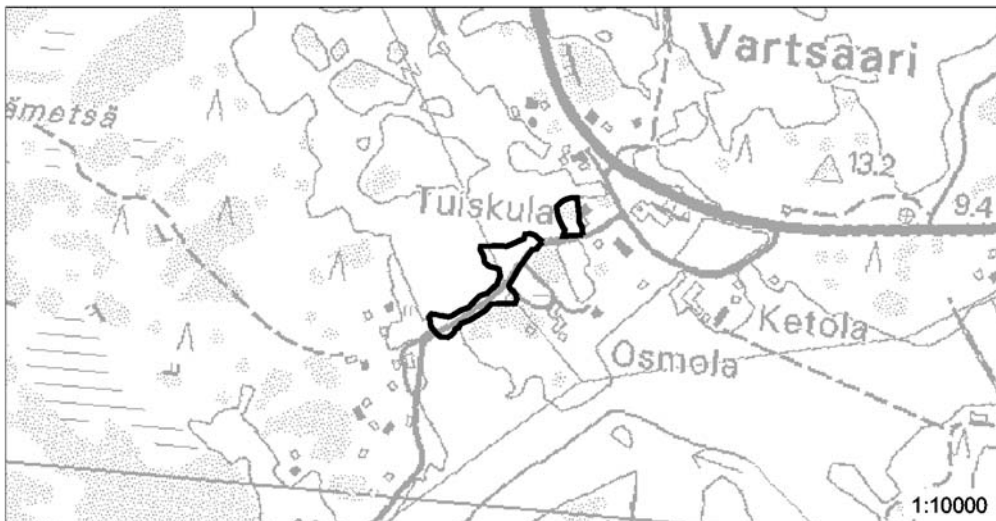
Pinta-ala: 0,12 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: P-

Arvoon vaikuttavat erityistekijät:

Perinnemaisematyyppi: kallioketo, niitty

Alueen kuvaus: Uusikaupunki-Taivassalotien länsipuolella Vartsaaren kylässä on tyypillinen vakkasuomalainen keto. Pääosin vaatimaton lajisto kertoo kasvillisuuden rehevöitymisestä. Kedon päivänkakkarat ja niittynätkelmät ovat kuitenkin tärkeitä tienvarsimaiseman elävöittäjiä.

Hoitotarve: alueen puita ja pensaita on tarpeen raivata, jotta pylväsmäiset katajat saadaan paremmin esille. Rehevöitynyt kasvillisuus on tarpeen niittää kahdesti kesässä.

2 UUSIKAUPUNKI, Kuusisaarensalmen laitumet

Peruskarttalehti: 1942 08

Maisemamaakunta: Lounaisrannikon ja Saaristomeren seutu

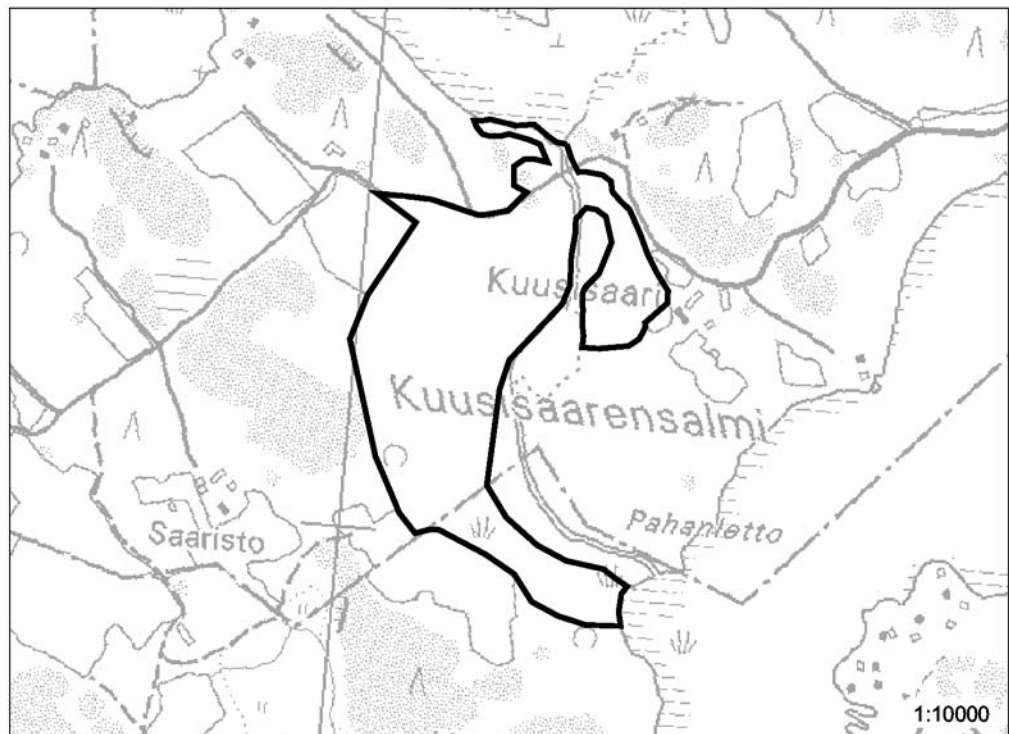
Pinta-ala: 3,6 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: P+

Arvoon vaikuttavat erityistekijät: laaja kokonaisuus, matala kasvillisuus, maisemallinen arvo

Perinnemaisematyyppi: merenrantaniitty, metsälaidun, niitty, haka, kallioketo

Alueen kuvaus: Uusikaupunki-Taivassalotieltä Kutkumaan suuntaan, Kutkumaanaukon ja Maikarinaukon välissä on laaja merenrantaniitty-, niitty- ja metsälaidunkokonaisuus. Laidunnuksen päättymisestä huolimatta rantaniityt ovat avoimia ja metsälaitumet valoisan hakamaisia. Katajikkoisella niityllä kasvaa runsaasti mäntyjä. Metsälaitumen heinäisyys ja vanhat aidat kertovat aiemmasta laidunnuksesta. Alueen arvokkain kasvilaji on rantaniityllä kasvava käärmeenkieli. **Hoitotarve:** etenkin niityn katajia ja mäntyjä on tarpeen harventaa. Perusraivauksen jälkeen nautakarjalaidunnus sopisi erinomaisesti alueen hoidoksi.

3. UUSIKAUPUNKI, Kutkumaan laitumet

Peruskarttalehti: 1042 08

Maisemamaakunta: Lounaisrannikon ja Saaristomeren seutu

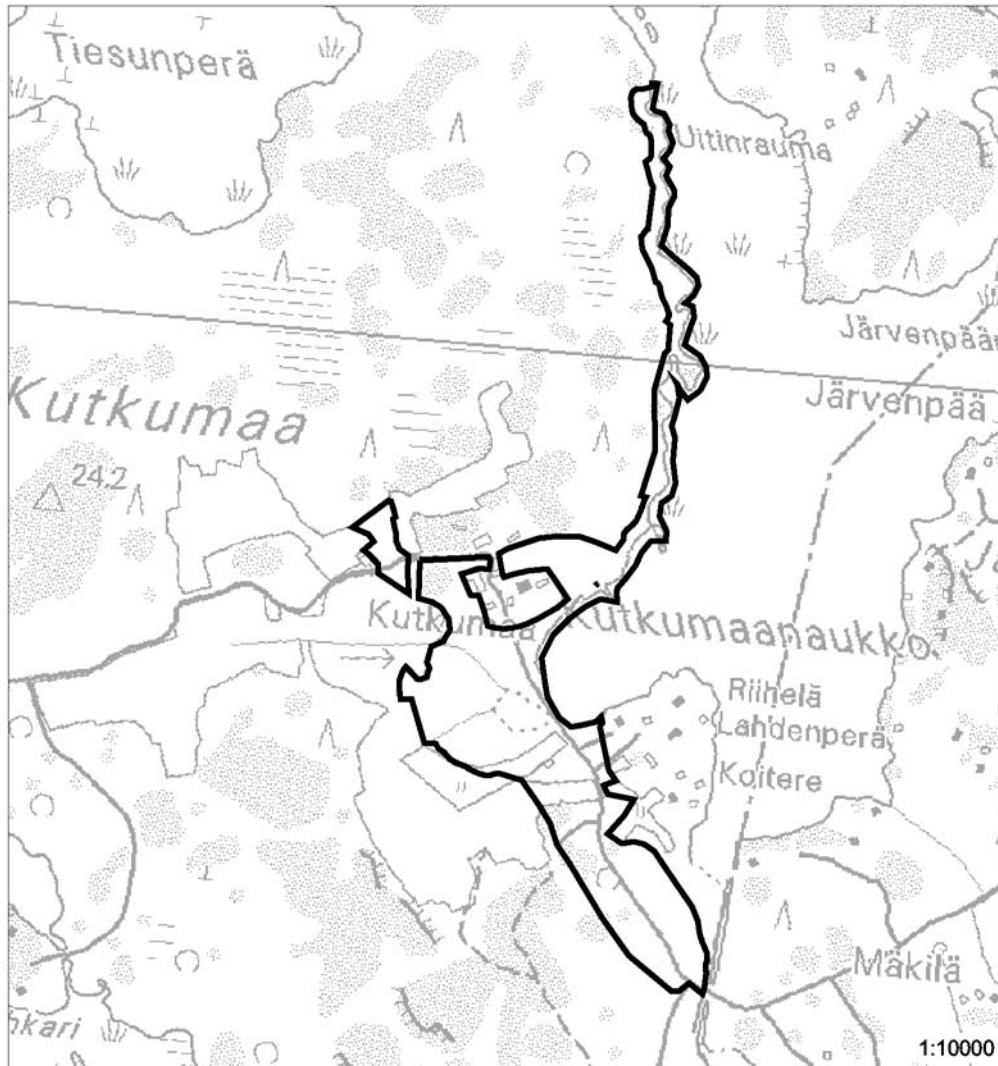
Pinta-ala: 10,9 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: M-

Arvoon vaikuttavat erityistekijät: laaja, monipuolinen ja hyvin säilynyt kokonaisuus

Perinnemaisematyyppi: haka, merenrantaniitty, kallioketo

Alueen kuvaus: Uusikaupunki-Taivassalotieltä Kutkumaahan päin tien luoteispuolella on laaja ja monipuolinen perinnemaisemakokonaisuus, jonka laidunnus päättyi 1990-luvun puolivälissä. Rantaniityt ovat vielä suhteellisen matalakasvuisia, vaikka ruovikoituminen ja nurmilauha ovatkin uhkina. Kalliokedot sekä koivu- ja mäntyhaat ovat vielä melko valoisia ja kasvillisuus on kohtalaisen edustavaa. Lajistossa on mm. mäkikauraa, heinäratamoa, ruoholaukkaa, mäkikattaraa, ukontulikukkaa, nurmilaukkaa, hinaa ja hakarasaraa sekä jäkkiä. Paikoitellen, esim. vanhojen eläinsuojien takana on selvästi rehevöitynyttä kasvillisuutta.

Koko Kutkumaan sisäosa on peltoja lukuunottamatta entistä metsälaidunta, jonka kasvillisuudessa on nykyisin enimmäkseen metsälajeja. Aluerajaukseen otetulla alueella laidunnusvaikutus on selvempi, sillä heinät ovat vallitsevia ja varvut puuttuvat lähes kokonaan. Lajistossa on paikoin lehtomaisuutta.

Hoitotarve: alueen laidunnus nautakarjalla on hyvä aloittaa uudelleen mahdollisimman pian.

4. UUSIKAUPUNKI, Salorannan laitumet

Peruskarttalehti: 1042 08

Maisemamaakunta: Lounaisrannikon ja Saaristomerén seutu

Pinta-ala: 76,7 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: M-

Arvoon vaikuttavat erityistekijät: laidunnuksen yhtäjaksoisuus, muutama lehdestetty puu, laaja kokonaisuus

Perinnemaisematyyppi: metsälaidun, haka, merenrantaniitty, keto, kallioketo

Alueen kuvaus: Lokalahden eteläpuolella Ruissaaresta länteen on meren- ja järvenrantaniityistä hakoihin, metsälaitumiin ja ketoihin vaihteleva laaja perinnemaisemakokonaisuus, jota on tietävästi laidunnettu yhtäjaksoisesti yli 100 vuotta. Pieni osa alasta on suota, jolla kasvaa järviruokoa. Metsälaidun vaihtelee valoisasta järvenrantakoivikosta kalliomänniköihin, soistuviin kuusikoihin ja synkeisiin istutuskuusikoihin. Heinä- ja ruohovaltaisia aukkopaiikkoja on jonkin verran. Iso osa metsälaitumesta on kevyesti laidunnettua talousmetsää. Muurahaispesiä on suhteellisen runsaasti.

Karjasuojan takana on kasvillisuudeltaan hyvin rehevöitynyt nurmilaitumen yhteydessä oleva haka, johon eläimet kulkevat vapaasti navetasta. Tilakeskuksen itäpuolelta löytyy peltosaareke ja katajaketoja, joita kaikkia laidunnetaan nurmilaitumen yhteydessä. Alueiden kasvillisuus on osittain juolavehnan ja hietakastikan vallassa. Rehevöitymisestä huolimatta lajisto on edelleen monipuolista, mm. keltamataraa, heinäratamoa, ruoholaukkaa, kissankelloa, päivänkakkaraa ja ahomansikkaa. Tilakeskuksen lounaispuolen lehtipuuvaltaisessa haassa on muutama vanha lehdestetty koivu. Haka jatkuu alempana kasvillisuudeltaan suhteellisen edustavana merenrantaniityttynä.

Hoitotarve: alueen nykyinen lihakarjalaidunnus peltonurmien yhteydessä rehevöittää perinnebiotooppien kasvillisuutta. Mahdollisuuksien mukaan etenkin tilakeskuksen itäpuoliset katajakedot tulisi aidata erilleen peltonurmista.

5 UUSIKAUPUNKI, Pääskyniemen laidun

Peruskarttalehti: 1042 08

Maisemamaakunta: Lounaisrannikon ja Saaristomeren seutu

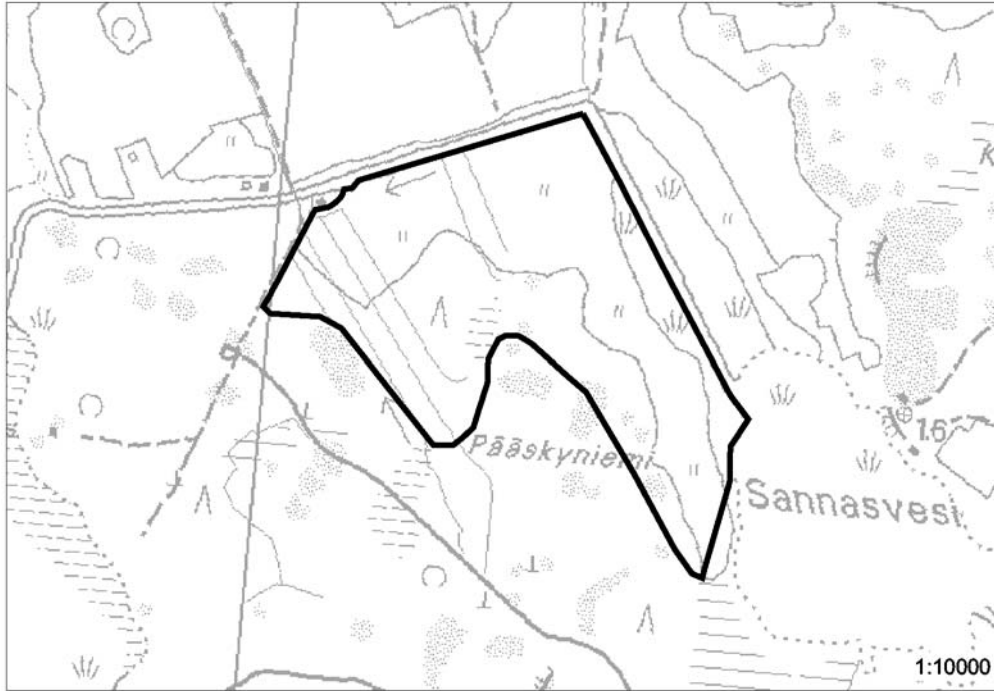
Pinta-ala: 17,2 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: P

Arvoon vaikuttavat erityistekijät: laidunnuksen jatkuminen

Perinnemaisematyyppi: metsälaidun, niitty, merenrantaniitty, kallioketo

Alueen kuvaus: Uusikaupunki-Taivassalotieltä Ruissaarentien eteläpuolella on avointa metsittyvää niittyä ja kangasmetsää sekä tervalepikkoa. Alueen laidunnus ei ole ollut säännöllistä ja alilaidunnus näkyikin metsittymisenä. Runsas hirvi-, peura- ja kauriskanta huolehtii osaltaan laidnnuksesta.

Hoitotarve: laidunnusta tulisi huomattavasti tehostaa.

6 UUSIKAUPUNKI, Ruissaaren kedot

Peruskarttalehti: 1042 08

Maisemamaakunta: Lounaisrannikon ja Saaristomeren seutu

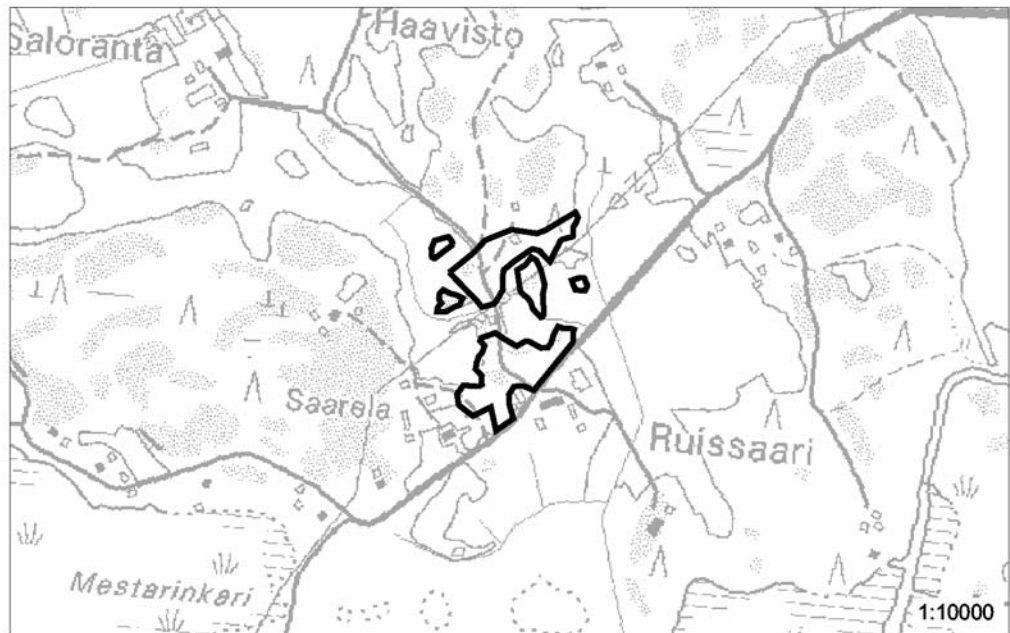
Pinta-ala: 1,9 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: P+

Arvoon vaikuttavat erityistekijät: lajirunsasus, kivisyys, vanhoja rakennuksia

Perinnemaisematyyppi: keto, kallioketo, niitty, metsälaidun

Alueen kuvaus: Ruissaarissa tien luoteispuolella on katajaisia ketokumpareita ja metsänlaiteita. Alueita ei nykyisin laidunneta ja kasvillisuus onkin osittain rehevöitymässä. Kasvillisuuden umpeenkasvusta kertovat myös sinänsä värikkäiden valkoapilan, särmäkuisman, ahomataran ja puna-apilan runsaus.

Hoitotarve: alueesta saisi siistimällä ja perusraivaamalla hienon katajakedon. Mökkitien varrella sijaiseva kohde sopisi erinomaisesti lampaila laidunnettavaksi.

7 UUSIKAUPUNKI, Penkkalan laidun

Peruskarttalehti: 1042 08

Maisemamaakunta: Lounaisrannikon ja Saaristomeren seutu

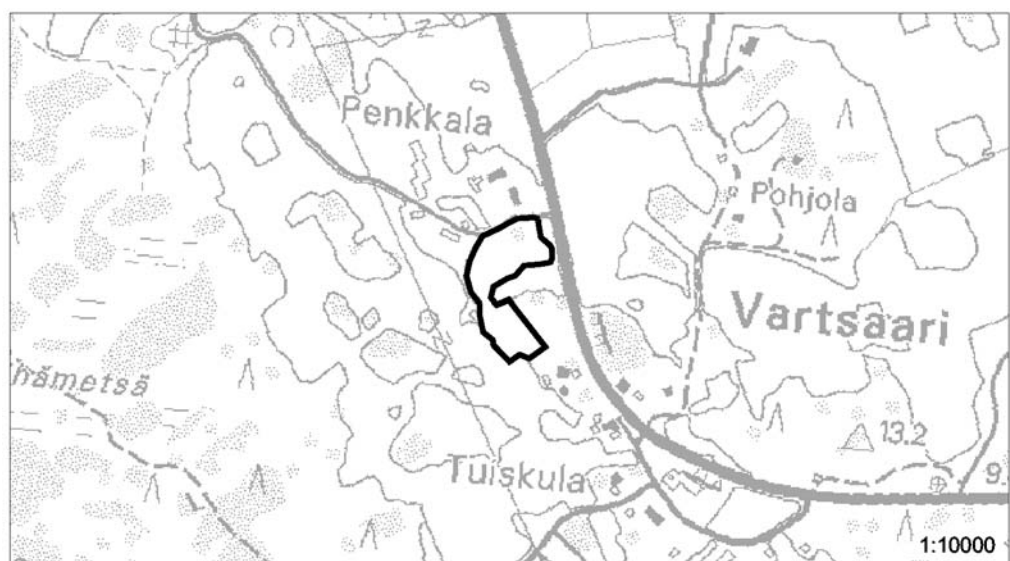
Pinta-ala: 1,2 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: P

Arvoon vaikuttavat erityistekijät: laidunnus, maisemallinen arvo

Perinnemaisematyyppi: haka, niitty, keto, kallioketo

Alueen kuvaus: Uusikaupunki-Taivassalotien varressa Vartsaaren kylässä olevaa haka- ja niittyaluetta laidunnetaan hiehoilla. Heinittyminen ja vaatimaton lajisto kertoo kasvillisuuden rehevöitymisestä. Huomionarvoisista lajeista on säilynyt mäkikauraa ja ruoholaukkaa.

Hoitotarve: laidunnusta on hyvä edelleen jatkaa. Kasvillisuutta rehevöittävää lisäruokintaa tulee välttää.

8 UUSIKAUPUNKI, Ruissaarentien niitty

Peruskarttalehti: 1042 08

Maisemamaakunta: Lounaisrannikon ja Saaristomeren seutu

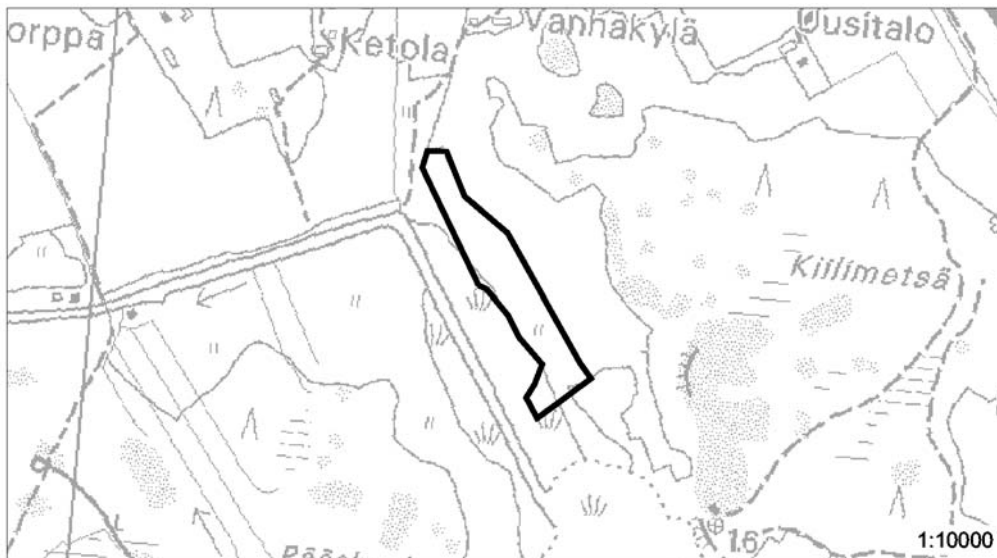
Pinta-ala: 2 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: P

Arvoon vaikuttavat erityistekijät: niitto

Perinnemaisematyyppi: joenrantaniitty

Alueen kuvaus: Uusikaupunki-Taivassalotieltä Ruissaarentien eteläpuolella olevaa niittyä hoidetaan niittämällä koneellisesti. Matalakasvuinen kostea niitty on reunoiltaan ojitettu ja rajoittuu joenrantaruovikkoon, peltoihin ja metsäsaarekkeeseen. Kasvillisuus muodostaa nurmilauhavaltaisesta heinäniitystä ja luhtarölli-jokapaikansarayhdyskunnista.

Hoitotarve: aluetta on edelleen hyvä hoitaa niittämällä. Seudulla ei ole muita niittoniittyjä.

9 UUSIKAUPUNKI, Uusituvan keto

Peruskarttalehti: 1042 09

Maisemamaakunta: Lounaisrannikon ja Saaristomeren seutu

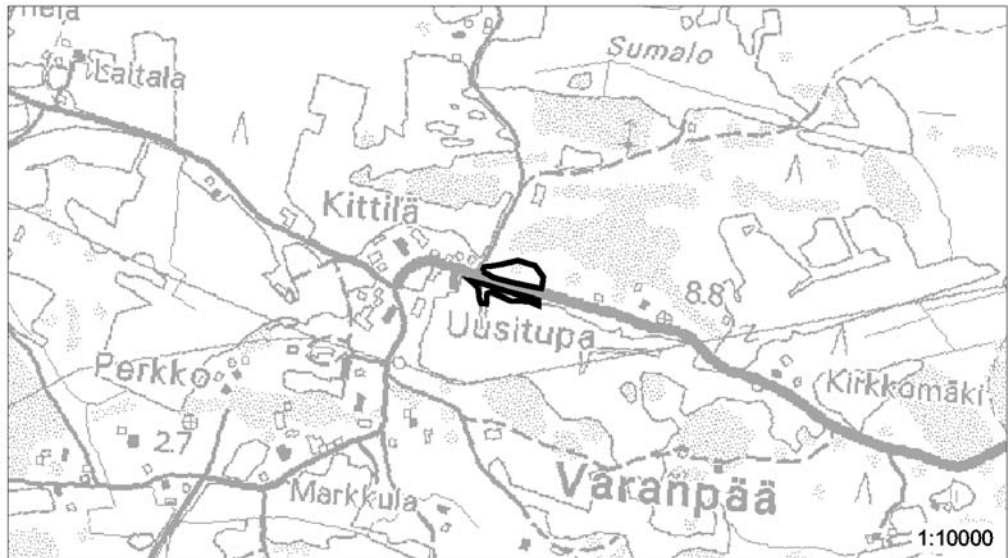
Pinta-ala: 0,3 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: P

Arvoon vaikuttavat erityistekijät: maisemallinen arvo

Perinnemaisematyyppi: keto, kallioketo

Alueen kuvaus: Lokalahden keskustasta luoteeseen Varanpään kylätien molemmin puolin on ketokasvillisuutta. Pohjoisempana piennar levenee laajemmaksi heinäiseksi niityksi. Huomionarvoisista lajeista löytyi heinäratamo, mäkivirvilää, mäkikattaraa ja ruoholaukkaa.

Hoitotarve: tienpientareet ja laajempi niitty sopivat hyvin niittämällä hoidettaviksi. Paras tulos saadaan niittämällä kasvillisuus heinä-elokuun vaihteessa. Niittoheinä tulee vielä alueelta pois.

10. UUSIKAUPUNKI, Riihirannan keto

Peruskarttalehti: 1042 09

Maisemamaakunta: Lounaisrannikon ja Saaristomeren seutu

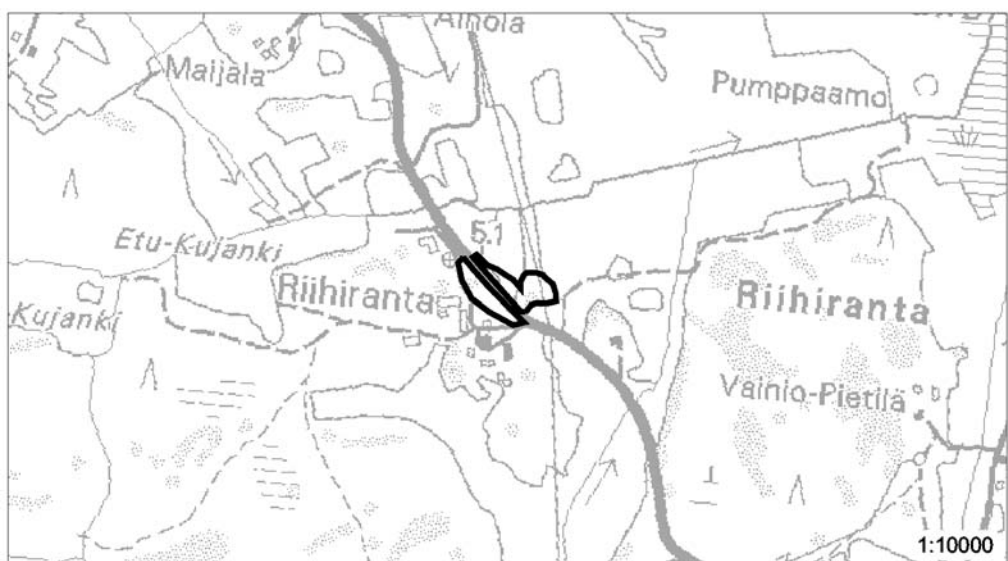
Pinta-ala: 0,5 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: P-

Arvoon vaikuttavat erityistekijät: maisemallinen arvo

Perinnemaisematyyppi: niitty, kallioketo, keto

Alueen kuvaus: Lokalahden keskustasta Varanpään suuntaan on heinittynyttä ketaa tien molemmin puolin. Ketolajistoa kuten keltamataraa ja mäkikauraa on pieninä laikkuina nurmipuntarpää-hietakastikkaheinikossa.

Hoitotarve: kasvistolliset arvot paranevat huomattavasti, jos kasvillisuus niitetään ainakin kerran kasvukauden aikana. Niittoheinä tulee viedä alueelta pois.

11 UUSIKAUPUNKI, Väättäisen niityt

Peruskarttalehti: 1042 09

Maisemamaakunta: Lounaisrannikon ja Saaristomeren seutu

Pinta-ala: 0,7 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: P

Arvoon vaikuttavat erityistekijät: maisemallinen arvo

Perinnemaisematyyppi: niitty, haka, keto

Alueen kuvaus: Uusikaupunki-Taivassalotien varrella Väätäisten tilakeskuksen tuntumassa on vähäpuustoista rinneniittyä, jota ajoittain on laidunnettu. Tien länsipuolella on hakamaista metsänreunaa ja rehevöitynyttä niittyä kärrytien varsilla. Reunavyöhykkeitä hoidetaan maisemallisesti. Kasvistossa on säilynyt keltamataraa, päivänkakkaraa, kissankelloa, ketoneilikkaa ja mäkikauraa. Tien länsipuolella sijaitsee vanha tuulimylly.

Hoitotarve: nykyistä hoitoa kannattaa tehostaa säännöllisellä laidunnuksella. Tien länsipuolella sijaitseva tuulimylly on korjauskelpoinen ja ympäristön puustoa harventamalla mylly näkyisi hyvin myös tielle.

12. UUSIKAUPUNKI, Pitkäluodon laitumet

Peruskarttalehti: 1042 09

Maisemamaakunta: Lounaisrannikon ja Saaristomeren seutu

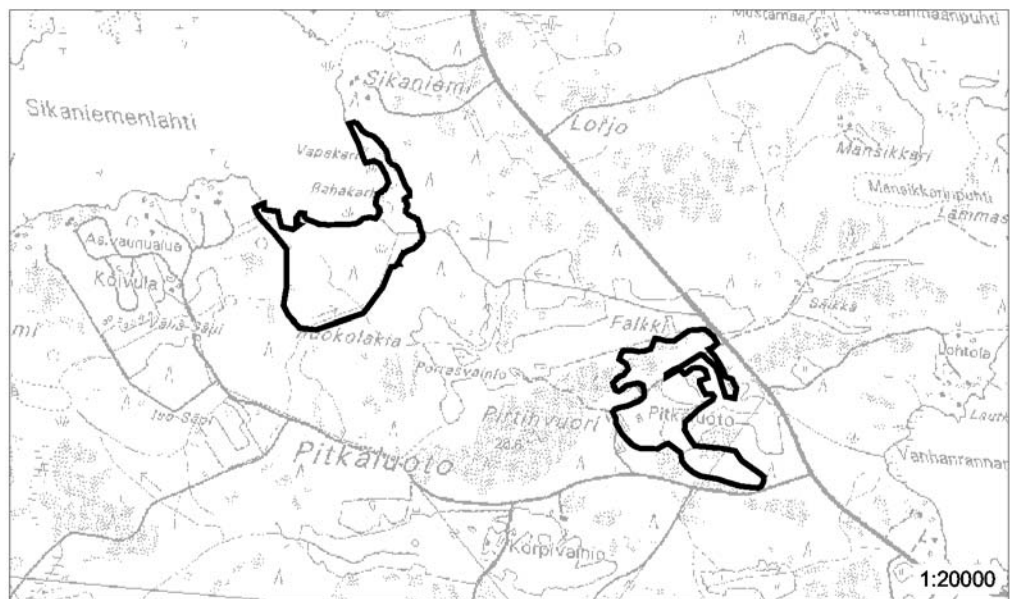
Pinta-ala: 16,7 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: M+

Arvoon vaikuttavat erityistekijät: laidunnuksen jatkuvuus, edustavuus, monipuolisuus, lajirunsaus, kivisyys, maisemallinen arvo

Perinnemaisematyyppi: metsälaidun, merenrantaniitty, niitty, haka, keto, kallio-keto, muu

Alueen kuvaus: Pitkäläluodossa sijaitsevan samannimisen tilan perinnemaisemat ovat sekä luonnoltaan että maisemallisesti edustavia. Katajaiset kedot ja hakamaat, joihin liittyy myös vanhoja peltoja, sijoittuvat vanhan tilakeskuksen ympärille. Metsälaidun ja rantaniitty sijaitsevat tilakeskuksesta kilometrin verran luoteeseen. Perinnemaisemia hoidettiin 1950-luvulla lampailla. Tauon jälkeen aloitettiin hevoslaidunnus 1970-80-lukujen vaihteessa. Rantaniityllä laiduntaa nykyisin myös nautoja.

Kasvillisuus on pääosin heinävaltaista, mutta ruohojakin on kiitettävästi. Niityillä kasvaa kissankellon, mäkikauran, päivänkakkaran ja keltamataran lisäksi harvinaisempia jäkkiä ja papelorikkoa. Katajat ovat erityisen komeita. Rantaniityllä on myös hinaa ja pikkurantasappea.

Hoitotarve: alue on jo nyt hyvässä hoidossa. Tiheimpiä katajikkoja on hyvä harventaa, samoin rantaniityn kuusentaimia.

13. UUSIKAUPUNKI, Kittamaan laitumet

Peruskarttalehti: 1042 09

Maisemamaakunta: Lounaisrannikon ja Saaristomeren seutu

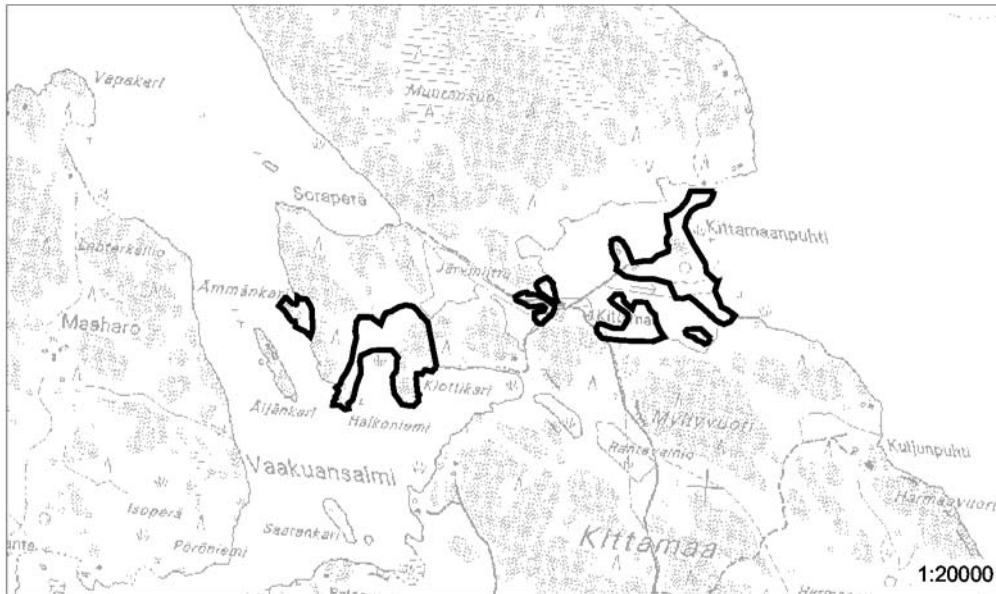
Pinta-ala: 9,3 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: M+

Arvoon vaikuttavat erityistekijät: laidunnuksen jatkuvuus, kasvillisuuden mataluus, edustavuus, laaja kokonaisuus, maisemallinen arvo

Perinnemaisematyyppi: haka, metsälaidun, keto, merenrantaniitty

Alueen kuvaus: osaa Lautveden länsipuolella sijatsevan Kittamaan perinnemaisemista on laidunnettu satoja vuosia. Tilalla pidettiin lehmiä 1970-luvun lopulle saakka, tämän jälkeen muutaman vuoden tauon jälkeen hevosia ja vuodesta 1995 lähtien lampaat ovat hoitaneet tilakeskuksen tuntumassa olevia ketoja, mänty- ja sekapuuhakoja sekä kauempana sijaitsevia rantaniittyjä. Pientä osaa kedoista hoidetaan niittämällä. Tilalla on lisäksi maisemanhoitokohdetta, joilla esiintyy perinnemaisemakasvillisuutta. Näitä alueita ei ole otettu mukaan inventointiin. Avoimet kedot ovat kasvillisuudeltaan paikoin hyvinkin edustavia. Parhaimmilla osilla kasvaa mm. jäkkiä, hinaa, kissankäpälää ja ruoholaukkaa. Keltamatara, kissankello ja lampaannata ovat yleisiä. Hakamailla kasvillisuus on paikoin rehevöitynyt. Laidunnetut rantaniityt ovat kapeita, sillä lammas kaihtaa ruovikkoa.

Hoitotarve: alueet ovat jo nyt hyvässä hoidossa. Puustoa on tarpeen harventaa tilan itä- ja länsipuolisilla hakamailla.

14 UUSIKAUPUNKI, Kantolan rantalaidun

Peruskarttalehti: 1042 09

Maisemamaakunta: Lounaisrannikon ja Saaristomeren seutu

Pinta-ala: 1,9 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: P

Arvoon vaikuttavat erityistekijät: laidunnus

Perinnemaisematyyppi: haka, merenrantaniitty

Alueen kuvaus: Lautveden itärannalla Kantolan tilan rantametsikköä laiduntaa nykyisin kaksi ponia. Alueen laidunnuksessa on ollut pitkä tauko ja tervaleppävaltainen alue kasvaakin korkeaa mesiangervoa ja vadellmaa. Meren puolelta alue on järviruon valtaama. Mainittavista lajeista esiintyy vain jäkkiä.

Hoitotarve: laidunnusta tulisi huomattavasti tehostaa. Nautakarja avaisi ruovikon ja lampaat pitäisivät mesiangervon ja vatukon kurissa. Katajia on hyvä hiukan harventaa.

15 UUSIKAUPUNKI, Horlan niitty

Peruskarttalehti: 1043 09

Maisemamaakunta: Lounaisrannikon ja Saaristomeren seutu

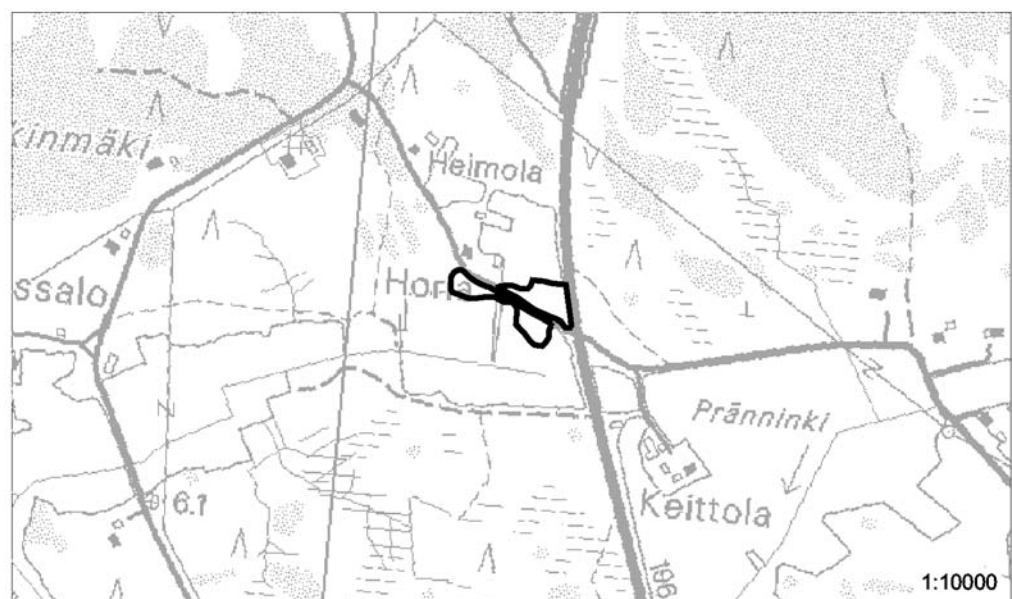
Pinta-ala: 0,6 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: P

Arvoon vaikuttavat erityistekijät: lajisto

Perinnemaisematyyppi: niitty

Alueen kuvaus: Uki-Taivassalo –tien länsipuolella Arvassalon kylässä Horlan tilan tuntumassa on heinittynyttä niittykasvillisuutta tien molemmin puolin. Umpeenkasvusta huolimatta lajistossa on kuitenkin säilynyt mm. keltamataraa, ketoneilikkaa, päivänkakkaraa ja mäkipirvilää.

Hoitotarve: pensaiden raivaus ja säännöllinen niitto on tarpeen. Raivauksen jälkeen alue sopisi hyvin laidunnukseen.

16 UUSIKAUPUNKI, Arvassalon kedot

Peruskarttalehti: 1042 09

Maisemamaakunta: Lounaisrannikon ja Saaristomeren seutu

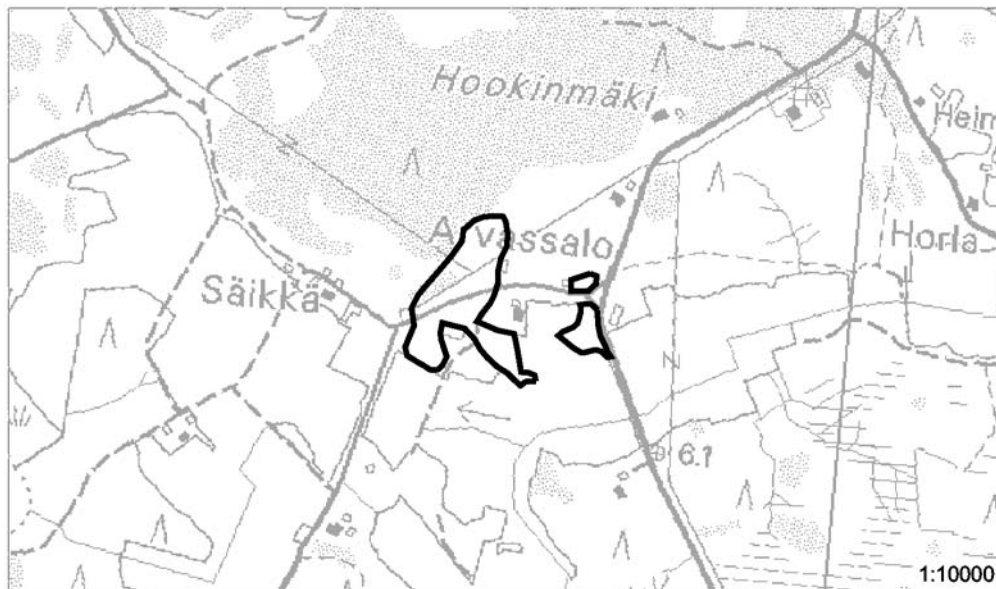
Pinta-ala: 1,9 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: P+

Arvoon vaikuttavat erityistekijät: edustavuus, lajirunsaus, laajuus, kiviaidat

Perinnemaisematyyppi: keto, kallioketo

Alueen kuvaus: Lautveden pohjoispään ja Uki-Taivassalotien välissä on säilynyt harvinaisen laajalti avointa, runsaslajista ketao teiden varsilla ja asuinrakennusten ympärillä. Alueella kukkii näyttäviä ketoneilikka- ja pukinjuurikasvustoja. Myös mäkipirvilää, mäkikauraa ja hakarasaraa kasvaa. Niittyä on laidunnettu viimeksi yli 40 vuotta sitten, mutta vasta nyt osa kasvillisuudesta on hoidon puutteessa heinittymässä.

Hoitotarve: ilman hoitoa niityn kasvillisuus heinittyy ja puusto lisääntyy. Alue sopii erinomaisesti esim. lammaslaidunnukseen tai niittämällä hoidettavaksi.

17 UUSIKAUPUNKI, Vahteruksen eteläpuolen vanha laidun

Peruskarttalehti: 1042 09

Maisemamaakunta: Lounaisrannikon ja Saaristomeren seutu

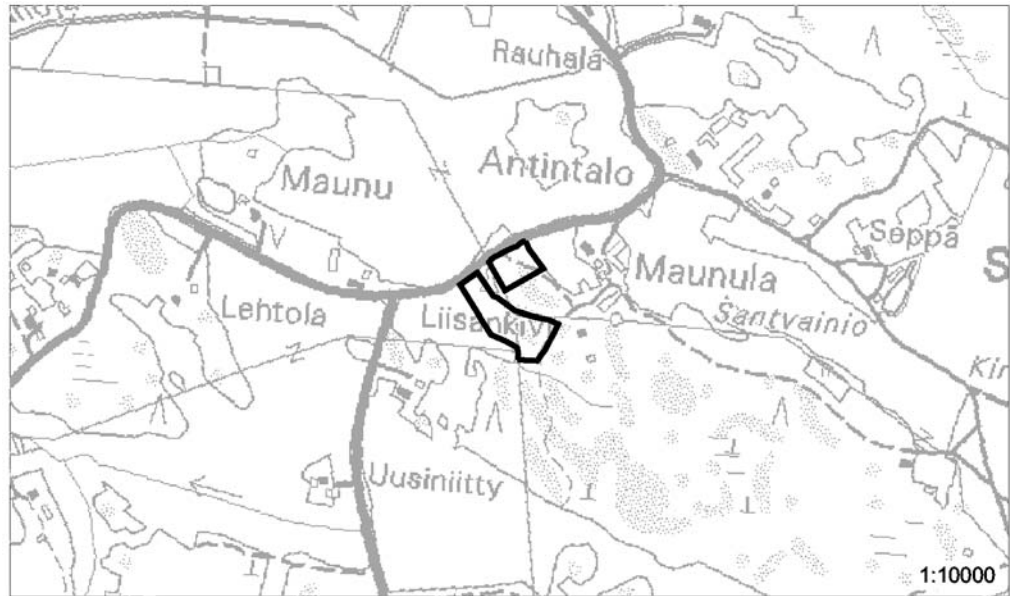
Pinta-ala: 0,8 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: P

Arvoon vaikuttavat erityistekijät:

Perinnemaisematyyppi: niitty, keto, kallioketo

Alueen kuvaus: Vahteruksen eteläpuolella Kytämäentien varressa olevan alueen tunnistaa vanhaksi laitumeksi lähinnä vielä pystyssä olevista aidantolpista. Perinnemaisemakasveja kuten ketoneilikkaa, jäkkiä, keltamataraa ja ruoholaukkaa on säilynyt parhaiten kuivilla ja avoimilla reunoilla sekä ojanpientareilla. Muu osa on puustoista, mm. haapaa, mäntyä ja katajaa, kasvillisuudeltaan rehevöitynyttä.

Hoitotarve: alue sopii haavikon raivauksen jälkeen laitumeksi.

18. UUSIKAUPUNKI, Pietilän ja Lukkalan katajakedot

Peruskarttalehti: 1042 09

Maisemamaakunta: Lounaisrannikon ja Saaristomeren seutu

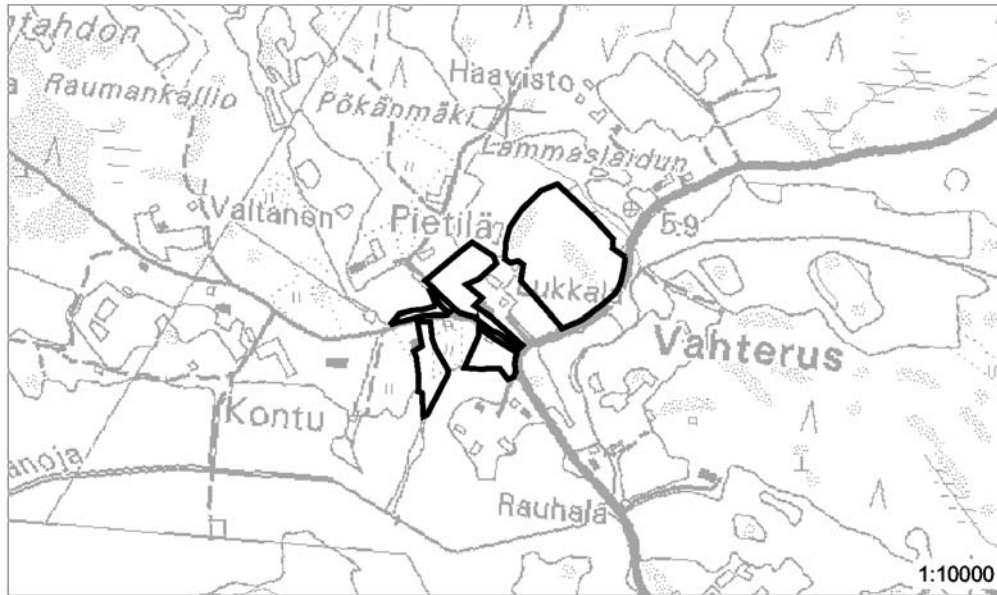
Pinta-ala: 3 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: M

Arvoon vaikuttavat erityistekijät: laajuus, kasvillisuuden edustavuus

Perinnemaisematyyppi: niitty, keto

Alueen kuvaus: Vahteruksen kylässä, Pietilän ja Lukkalan tiloilla on edustava, laidunnettu runsaskatajainen keto. Maisemallisesti hienolla, mutta yleisiltä teiltä syrjässä sijaitsevalla kedolla on kohtalaisesti maakiviä ja kalliopaljastumia. Niitty on valtaosin kasvillisuudeltaan edustavaa, kuivaa heinäniittyä, joka on paikoin mättäistä. Kedolla kasvavat mm. jäkki, kissankäpälä, ketopiippo, valkolehdokki ja ketotädyke. Läntisempi osa kedosta on edustavampi, sillä itäinen puolisko on paikoin rehevöitynyt. Niitty onkin yhteydessä peltolaitumiin. Alueen laidunnus lienee lakannut kesän -99 jälkeen. Alueen arvojen säilyminen kuitenkin edellyttäisi laidunnusta tai vuotuista niittoa. Myös huonokuntoisten katajien harventaminen olisi tarpeen.

Hoitotarve: koko alue sopii laiduntamalla hoidettavaksi.

19 UUSIKAUPUNKI, Pentin laitumet

Peruskarttalehti: 1131 07

Maisemamaakunta: Satakunnan rannikkoseutu

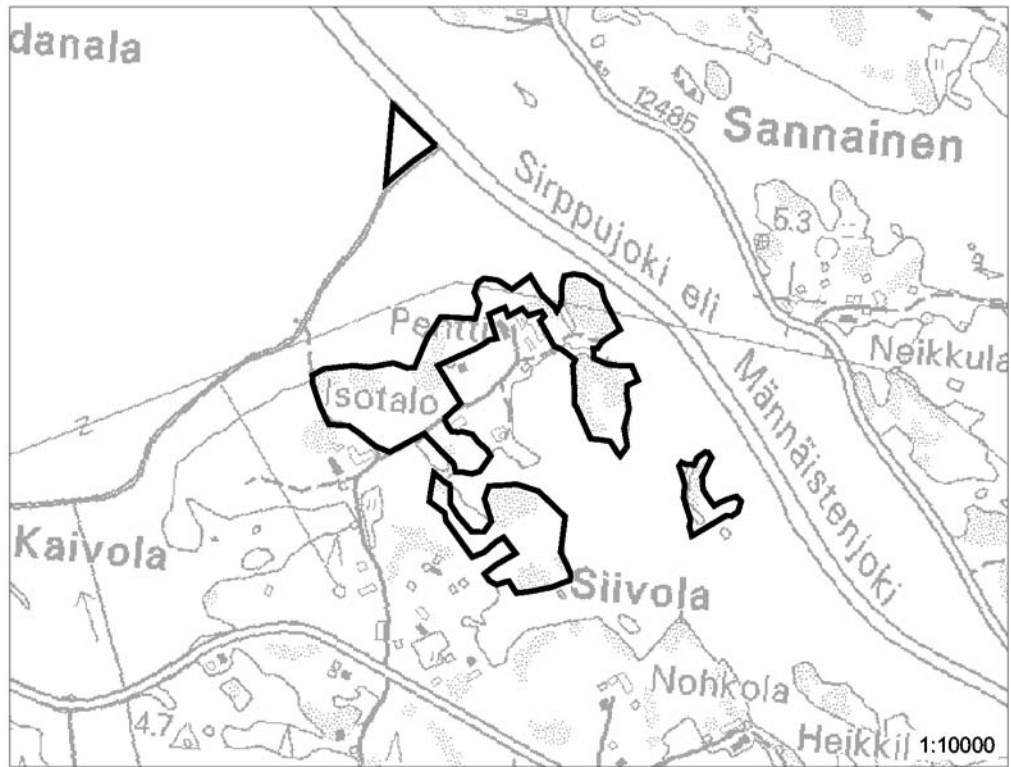
Pinta-ala: 6,3 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: P

Arvoon vaikuttavat erityistekijät: laidunnus, laajuus, kiviaitoja

Perinnemaisematyyppi: metsälaidun, haka, kallioketo, keto

Alueen kuvaus: Kalannin Kaivolon kylässä Sirppujoen lounaispuolella on lampaiden ja vuohien laiduntamia hakoja, metsälaitumia ja peltosaarekkeita. Alueita laidunnettiin naudoilla 1970-luvulle asti ja lammaslaidunnukseen siirryttiin 1980-luvun lopulla. Kasvillisuus on monin paikoin rehevöitynyttä ja ketoneilikkaa, kissankelloa ja keltamataraa on säilynyt vain siellä täällä kuivemmilla penkoilla. Nokkosta on runsaasti.

Hoitotarve: nykyinen laidunnus turvaa alueen maisemalliset arvot. Niittäminen vähentäisi nokkosta. Niitetty ja kuivahtanut nokkonen kelpaa eläimillekin.

20 UUSIKAUPUNKI, Simulan laitumet

Peruskarttalehti: 1131 07

Maisemamaakunta: Satakunnan rannikkoseutu

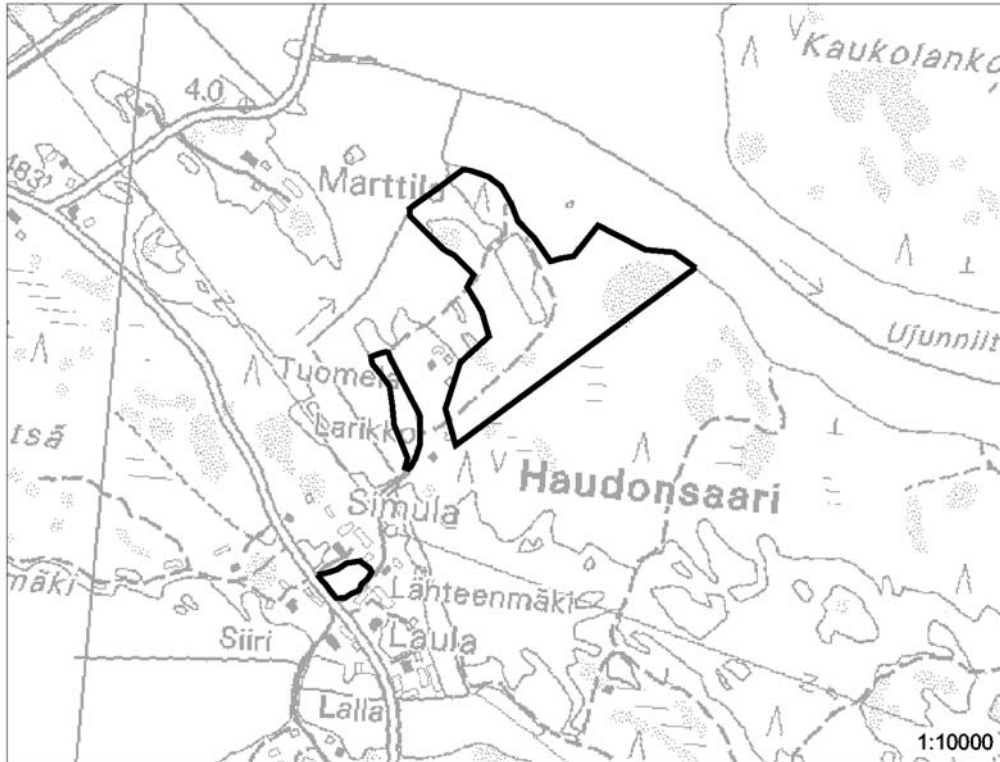
Pinta-ala: 6 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: P+

Arvoon vaikuttavat erityistekijät: laidunnuksen jatkuvuus, niitto, alkuperäiskarja, monipuolisuus, laajuus, kasvillisuuden mataluus, kiviaidat, maisemallinen arvo

Perinnemaisematyyppi: metsälaidun, niitty, laidunnettu metsä, keto, haka, kallioketo

Alueen kuvaus: Uusikaupungin Haudonsaaren kylässä on suomenkarjan laiduntama laaja niitty-, haka- ja metsälaidunalue. Puutarhan vieressä on lisäksi pieni ala vuosittain niitettävää niittyä. Avoimilla niityksillä on kuivia ja lajistoltaan edustavia kumpareita, mutta toisaalta myös korkeahinäisiä alavampia kohtia. Metsäisen osan eteläpää on selvästi laidunnettua, koillisosa on jokseenkin laiduntamatonta kangasmetsää.

Hoitotarve: on tärkeää saada alueen laidunnus jatkumaan.

21 UUSIKAUPUNKI, Kinnalan niityt

Peruskarttalehti: 1131 07

Maisemamaakunta: Satakunnan rannikkoseutu

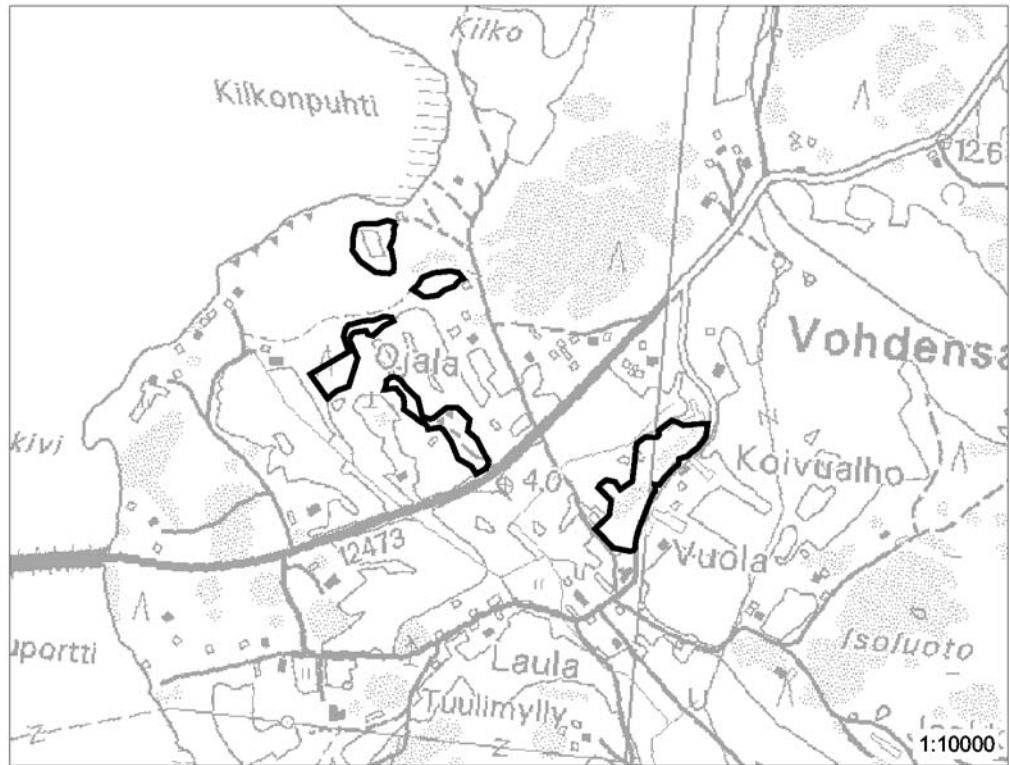
Pinta-ala: 2,1 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: P+

Arvoon vaikuttavat erityistekijät: niitto, vanhat lehdestetyt puut, lajirunsaus, kiviaidat

Perinnemaisematyyppi: niitty, kallioketo, keto

Alueen kuvaus: Uusikaupungin luoteispuolella Vohdensaaren kylässä olevia ketokumpareita ja ketomaisia metsänreunoja hoidetaan nykyisin niittämällä. Alueet olivat laitumina yli 30 vuotta sitten. Mukana on myös pieniä vanhoja peltolaikkuja, joiden reunoilla kasvillisuus on niittymäistä. Alueelta löytyy kymmenisen vanhaa lehdeskoivua. Kasvillisuus on enimmäkseen heinävaltaista, mutta ruoholajeja on kuitenkin runsaasti.

Hoitotarve: niitto sopii edelleen alueen hoidoksi. Laidunnus tosin pitäisi pensaikon paremmin kurissa.

22 UUSIKAUPUNKI, Suomelan – Yli-Lassilan laitumet

Peruskarttalehti: 1131 04

Maisemamaakunta: Satakunnan rannikkoseutu

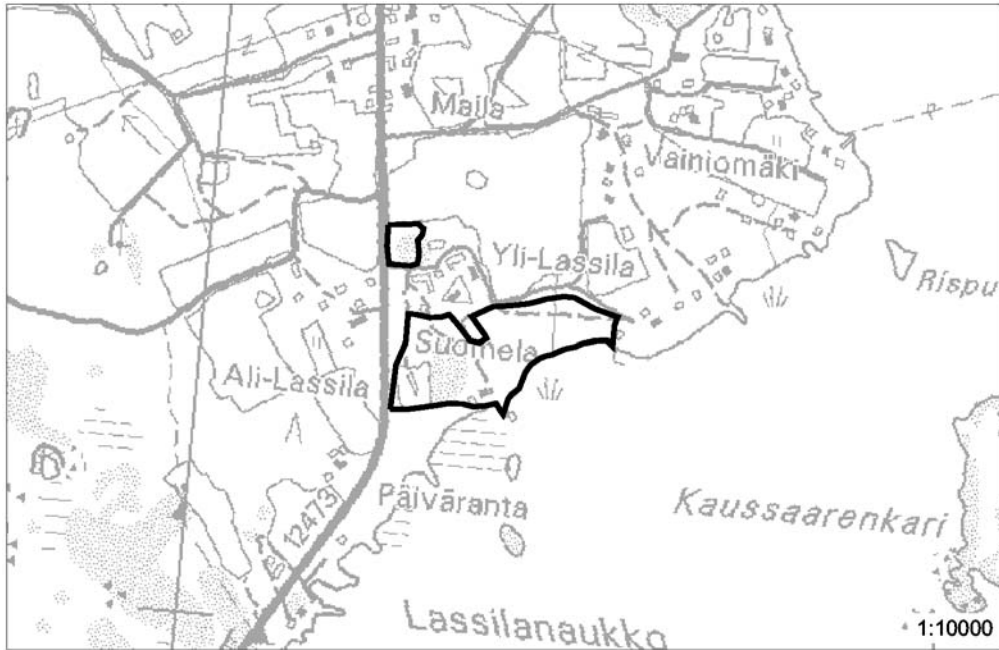
Pinta-ala: 2,9 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: P+

Arvoon vaikuttavat erityistekijät: laidunnus, vanhat lehdestetyt puut, monipuolisuus, kasvillisuuden mataluus

Perinnemaisematyyppi: haka, keto, niitty, kallioketo, merenrantaniitty

Alueen kuvaus: Lepäisten kylässä Uusikaupungista luoteeseen on kahden maa-
laistalon ympärillä ketaa, hakamaata ja rantaniittyä. Tieltäpäin katsoen alue näyt-
tää pusikoituneelta, mutta on kuitenkin osittain laidunnettu. Laidunnus aloitettiin
uudelleen parisen vuotta sitten. Kesällä 2002 alueella laidunsi lampaista, suomen-
hevonen ja shetlanninponi.

Ketokasvillisuus on heinittynyttä, mutta vielä suhteellisen edustavaa ja vain joissa-
kin kohdin rehevöitynyttä. Lajistossa on heinäratamaa, mäkikauraa, mäkivirvilää,
kevätesikkoa ja seudulla harvinaista sikoangervoa. Rantaniitty ja siihen liittyvä
tervaleppähaka ovat kasvillisuudeltaan hyvin matalaksi syötyjä.

Hoitotarve: tien tuntumassa olevien alueiden puustoa ja pensaita kannattaisi rai-
vata, jotta näkymä tielle avautuisi. Laidunnusta on hyvä laajentaa koskemaan
koko aluetta.

23 UUSIKAUPUNKI, Aaholmintien vanha haka

Peruskarttalehti: 1131 04

Maisemamaakunta: Satakunnan rannikkoseutu

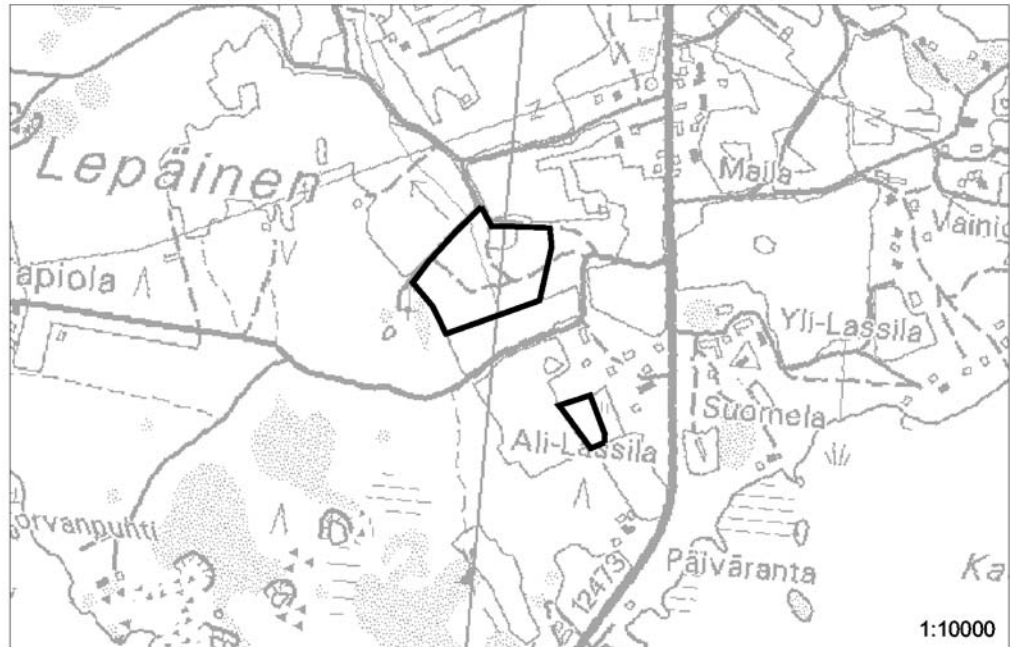
Pinta-ala: 2,1 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: P

Arvoon vaikuttavat erityistekijät: vanha tuulimylly, lajirunsaus

Perinnemaisematyyppi: haka, niitty, keto

Alueen kuvaus: Lepäisissä Aaholmintien alkupäässä tien molemmin puolin on heinittyneitä ja umpeenkasvavia, katajaisia vanhoja hakamaita. Puusto on koivuvaltaista, katajaa ja ruusua on runsaasti. Tien eteläpuolisella alueella on tiheän puuston ja pensaikon ympäröimä huonokuntoinen tuulimylly.

Umpeenkasvusta huolimatta hakamailla kasvaa edelleen mäkikauraa, heinärata-moa, kevätesikkoa ja mäkivirvilää.

Hoitotarve: tien pohjoispuolinen laajempi alue sopii perusraivauksen jälkeen laidunnukseen. Eteläisemmän alueen raivaus toisi tuulimyllynkin esille.

24 UUSIKAUPUNKI, Savikaisen laitumet

Peruskarttalehti: 1131 04

Maisemamaakunta: Satakunnan rannikkoseutu

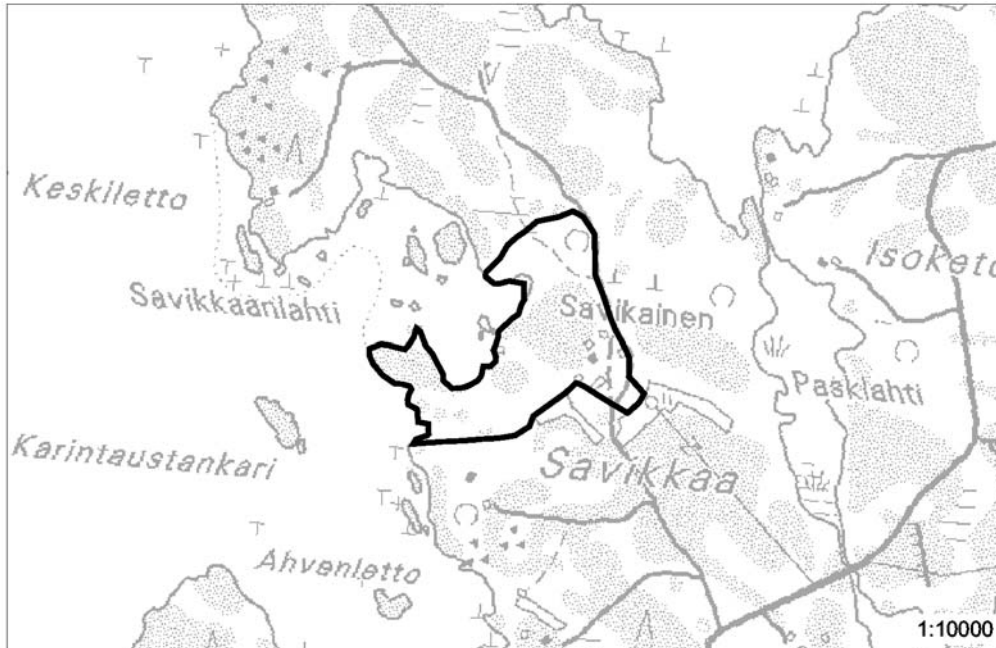
Pinta-ala: 4,8 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: P+

Arvoon vaikuttavat erityistekijät: laajuus, monipuolisuus, lajirunsaus

Perinnemaisematyyppi: merenrantaniitty, haka, metsälaidun, keto, niitty, kallio-keto

Alueen kuvaus: Lepäisistä kolmisen kilometriä Lyökin suuntaan Tärtöntien pohjoispuolella on monipuolinen perinnemaisemakokonaisuus, jota on laidunnettu viime vuosiin asti. Rantaniityn ja hakamaan kasvillisuus on suhteellisen matalaa lukuunottamatta eteläosan rantaniittyä, joka on ollut pitempään laiduntamatta. Vanha niittymäinen piha on mukana rajauksessa. Alueen arvo perustuu pitkälti suhteellisen avoimiin ja kasvillisuudeltaan mataliin rantaniittyihin, joita ei seudulla juurikaan ole. Huomionarvoisista lajeista esiintyy hinaa, mäkivirvilää, hakarasaraa, mäkikauraa, jäkkiä ja mäkikattaraa.

Hoitotarve: alueen laidunnus naudoilla tai hevosilla on hyvä aloittaa mahdollisimman pian. Kevyt perusraivaus ennen laidunnuksen aloittamista on tarpeen.

25 UUSIKAUPUNKI, Korsaaaren laidun

Peruskarttalehti: 1131 04

Maisemamaakunta: Satakunnan rannikkoseutu

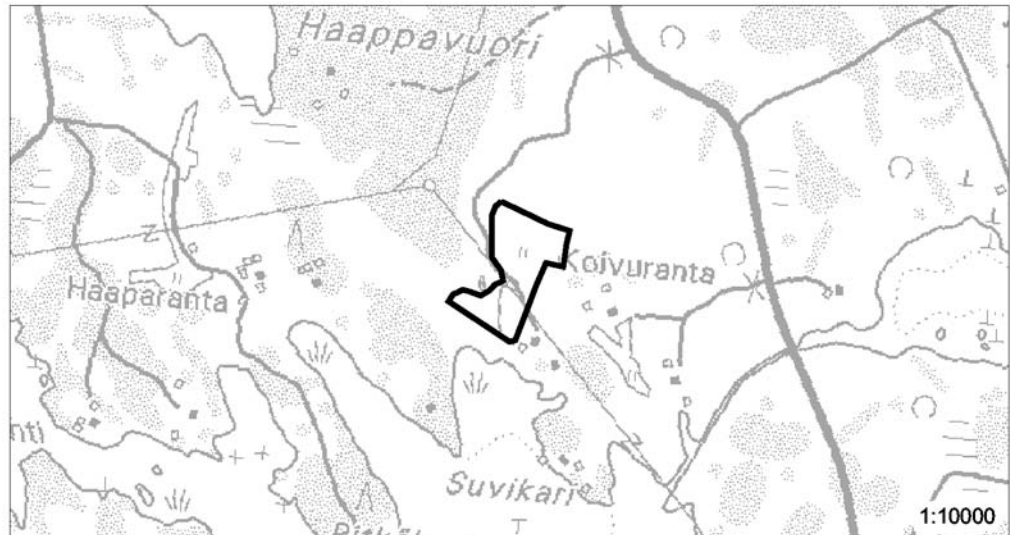
Pinta-ala: 1,3 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: P

Arvoon vaikuttavat erityistekijät: laidunnus

Perinnemaisematyyppi: niitty, metsälaidun, keto, muu

Alueen kuvaus: Lepäinen-Lyökkien varrella Korsaaressa Koivurannan tilan länsipuolella on entistä peltoa ja metsälaitumen kappale, joita edelleen laidunnetaan. Vanha pelto, jota ei ole muokattu vuosikymmeniin on kasvillisuudeltaan varsin rehevä. Laiduntaville naudoille tuodaan lisärehua.

Hoitotarve: Eläimille annettava lisärehu rehevöittää aluetta entisestään. Alueen maisemalliset arvot kohenisivat tuntuvasti mikäli eläimet saisivat laiduntaa myös eteläpuolen rantaruovikossa.

26 UUSIKAUPUNKI, Niemen laitumet

Peruskarttalehti: 1131 04

Maisemamaakunta: Satakunnan rannikkoseutu

Pinta-ala: 2,5 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: P

Arvoon vaikuttavat erityistekijät: laidunnus, kasvillisuuden mataluus

Perinnemaisematyyppi: metsälaidun, merenrantaniitty, niitty

Alueen kuvaus: Lepäinen-Lyökkien varrella Otavanpään kohdalla on pieniä lypsykarjan laiduntamia metsälaidun- ja rantaniitty-aiakkuja peltolaitumen yhteydessä. Entinen merenranta on nykyään makeavesialtaan rantaa. Osittain turvepe-
räisillä rantaniityillä kasvaa toisaalta rahkasammalia, kurjenjalkaa ja pyöreälehtiki-
hokkia, mutta myös merenrannoilla viihtyviä hentosuolaketta ja luhtakastikkaa.

Hoitotarve: laidunnusta on hyvä edelleen jatkaa ja mielellään erillään peltolaitu-
mista.

27 UUSIKAUPUNKI, Niemelän niitty

Peruskarttalehti: 1131 04

Maisemamaakunta: Satakunnan rannikkoseutu

Pinta-ala: 1,7 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: P

Arvoon vaikuttavat erityistekijät: lajirunsaus

Perinnemaisematyyppi: niitty, metsälaidun, merenrantaniitty, kallioketo

Alueen kuvaus: Lyökin saaren lounaisosassa on vanha, luonnoltaan monimuotoi-
nen pihapiiri, johon liittyy rantakallioita, pienenpieniä rantaniittyjä ja runsaskata-

jaista mäntymetsälaidunta. Osa pihapiiristä niitettiin ja raivattiin kesällä 2002. Kasvillisuuden rehevöitymisestä huolimatta lajistossa on säilynyt yllättävän monia niittylajeja, kuten mäkikaura, mäkivirvilä, hina, hietalemmikki ja nurmilaukka.
Hoitotarve: alue sopii hyvin lammaslaidunnukseen.

28 UUSIKAUPUNKI, Salmenperän rantaniitty

Peruskarttalehti: 1042 09

Maisemamaakunta: Lounaisrannikon ja Saaristomeren seutu

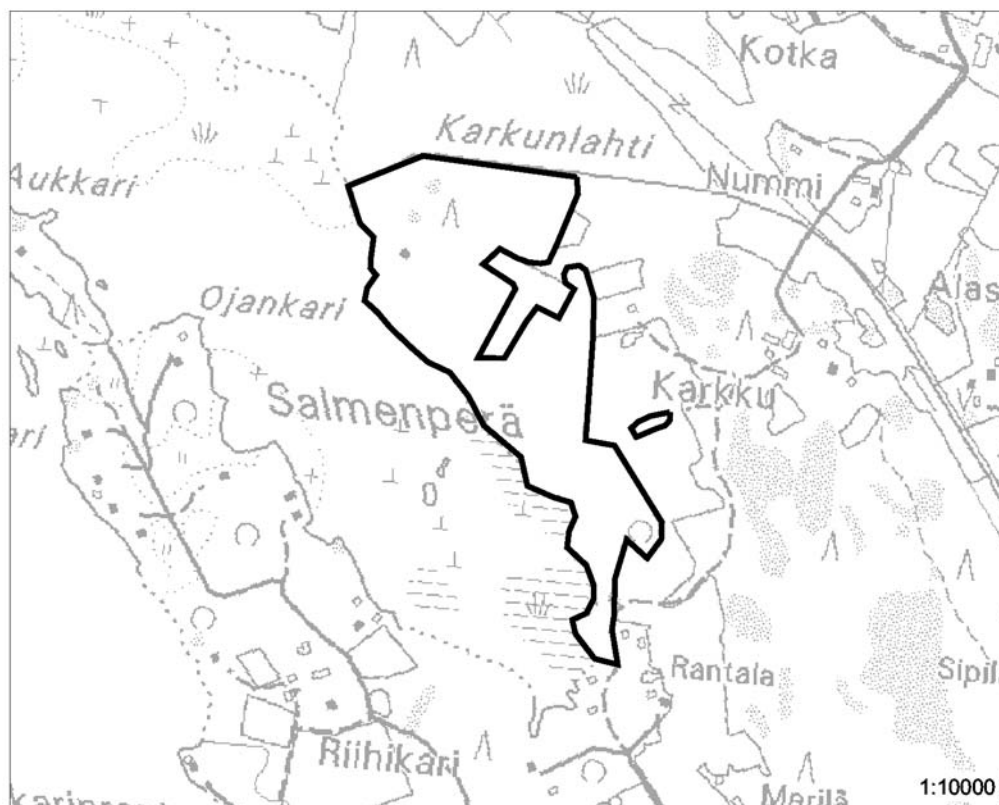
Pinta-ala: 10,3 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: P+

Arvoon vaikuttavat erityistekijät: koko, kasvillisuuden mataluus

Perinnemaisematyyppi: merenrantaniitty, haka, niitty

Alueen kuvaus: Lautveden kaakkoisrannalla oleva Salmenperän rantaniitty on säilynyt avoimena laidunnuksen päättymisestä huolimatta. Matalakasvuisen rantaniittykaistaleen alapuolella on ruovikkoa ja yläpuolella katajikoitunutta niittyä ja tervaleppähakaa. Ruovikko peittää jo osittain näkymän merelle. Lajistossa on säilynyt huomionarvoisista lajeista jäkkiä, hinaa ja isorantasappea.

Hoitotarve: Katajikoitunutta niittyä ja tervaleppähakaa on tarpeen raivata ennen laidunnuksen aloittamista. Nautakarja sopisi erinomaisen hyvin laiduntamaan Salmenperän rantaniittyjä, sillä eläimet pitäisivät ruovikon kurissa samoinkuin raivauksen jälkeisen vesaikon.

29 UUSIKAUPUNKI, Heikkalan rantaniityt

Peruskarttalehti: 1042 09

Maisemamaakunta: Lounaisrannikon ja Saaristomeren seutu

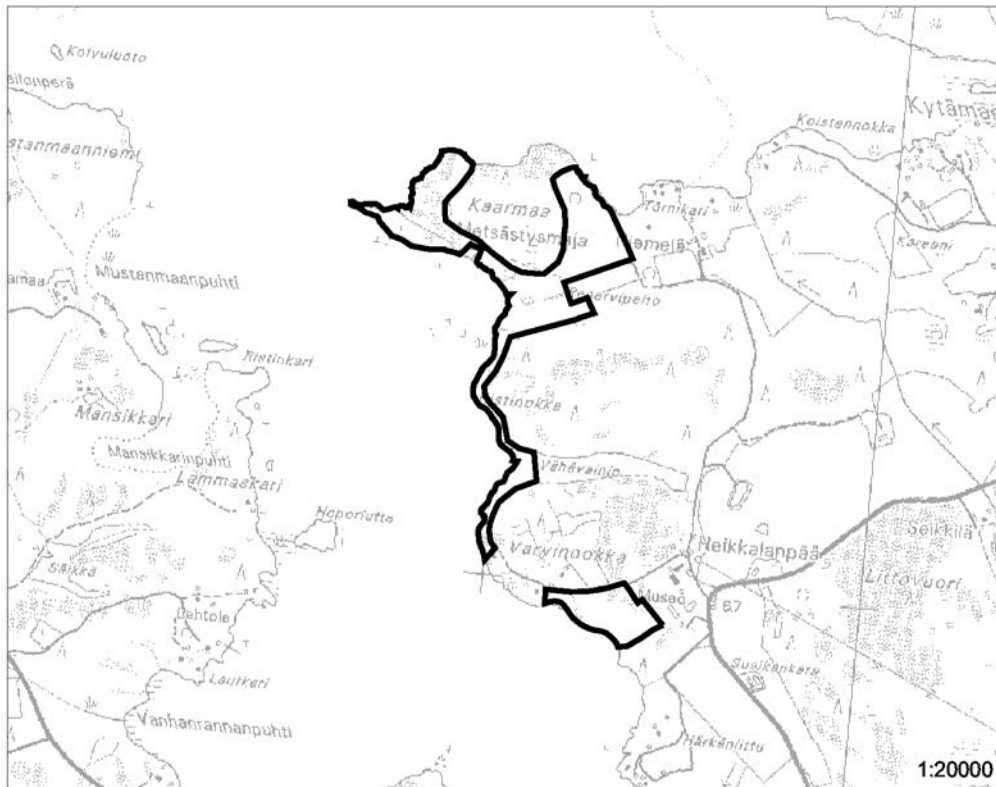
Pinta-ala: 15,5 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: M+

Arvoon vaikuttavat erityistekijät: laidunnus, valtakunnallisesti uhanalainen laji (ketokatkero vaarantunut VU)

Perinnemaisematyyppi: haka, metsälaidun, merenrantaniitty, laidunnettu metsä

Alueen kuvaus: Lautveden itärannalla Heikkalanpäässä on kaksi lihanautojen laiduntamaa rantalaidunta. Etelämpänä on enemmän avointa rantaniittyä ja hakamaista mäntymetsää. Avoimessa rantavyöhykkeessä kasvaa valtakunnallisesti uhanalaista rantakatkeroa. Muita hyviä kasvilajeja ovat iso- ja pikkurantasappi, hina ja jäkki. Alue on tärkeä myös linnustolle. Laitumen katajissa pesivät mm. hemppo, hernekerttu ja punavarvunen, kahlaajista pesiviä ovat ainakin tylli, rantasipi ja punajalkaviklo. Pohjoisempänä Kaarmaan ja Varvinnokan tienoilla laidunnus on vähäistä. Alilaidunnus näkyy selvästi, sillä entinen haka kasvaa nyt tiheää puustoa ja katajaa. Myös alueen linnusto on niukkaa.

Hoitotarve: Kaarmaan ja Varvinnokan alueita tulisi raivata ja tehostaa laidunnusta huomattavasti. Eteläosan laidunnus on nykyisellään sopiva.

30 UUSIKAUPUNKI, Karhunniemen niitty

Peruskarttalehti: 1042 09

Maisemamaakunta: Satakunnan rannikkoseutu

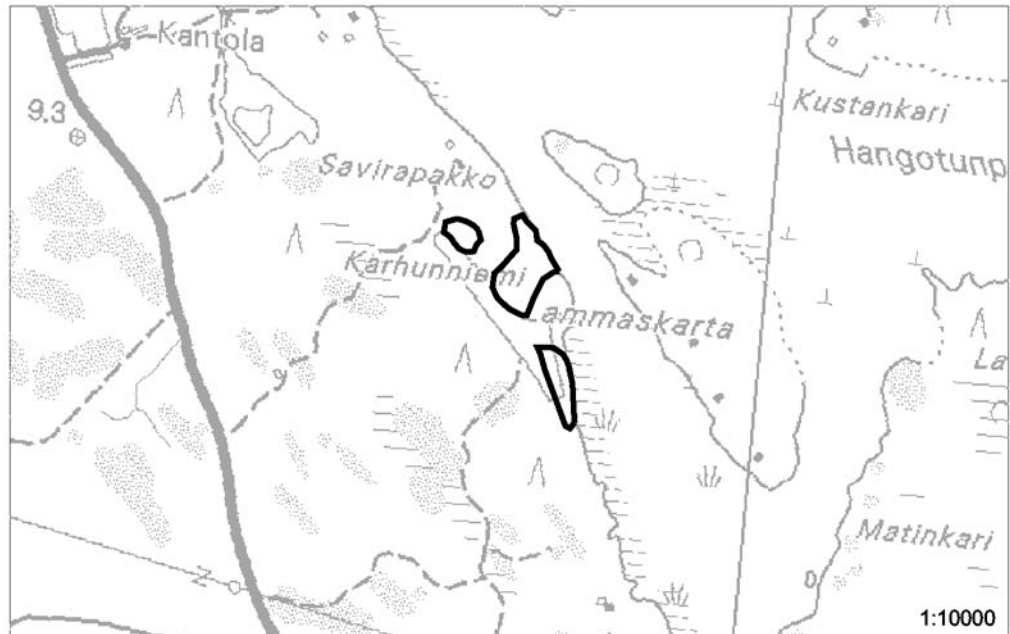
Pinta-ala: 1 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: P

Arvoon vaikuttavat erityistekijät: kasvillisuuden mataluus

Perinnemaisematyyppi: merenrantaniitty, keto

Alueen kuvaus: Uudestakaupungista Pyhämaan suuntaan Kuljun rannalla on pieniä niitty- ja hakamaalaikkuja sekä soistuvaa rantaa. Alueita ja ympäröivää peltoa on tarkoitus laiduntaa lampailla. Huomionarvoisista lajeista esiintyy jäkkiä ja hinaa, muuten kasvillisuudessa on enimmäkseen luhtarantojen ja tuoreen niityn lajeja.

Hoitotarve: suunniteltu laidunnus pitää alueen avoimena ja edistää kohteen monimuotoisuutta.

31 UUSIKAUPUNKI, Siiankarinrauman rantaniitty

Peruskarttalehti: 1042 09

Maisemamaakunta: Satakunnan rannikkoseutu

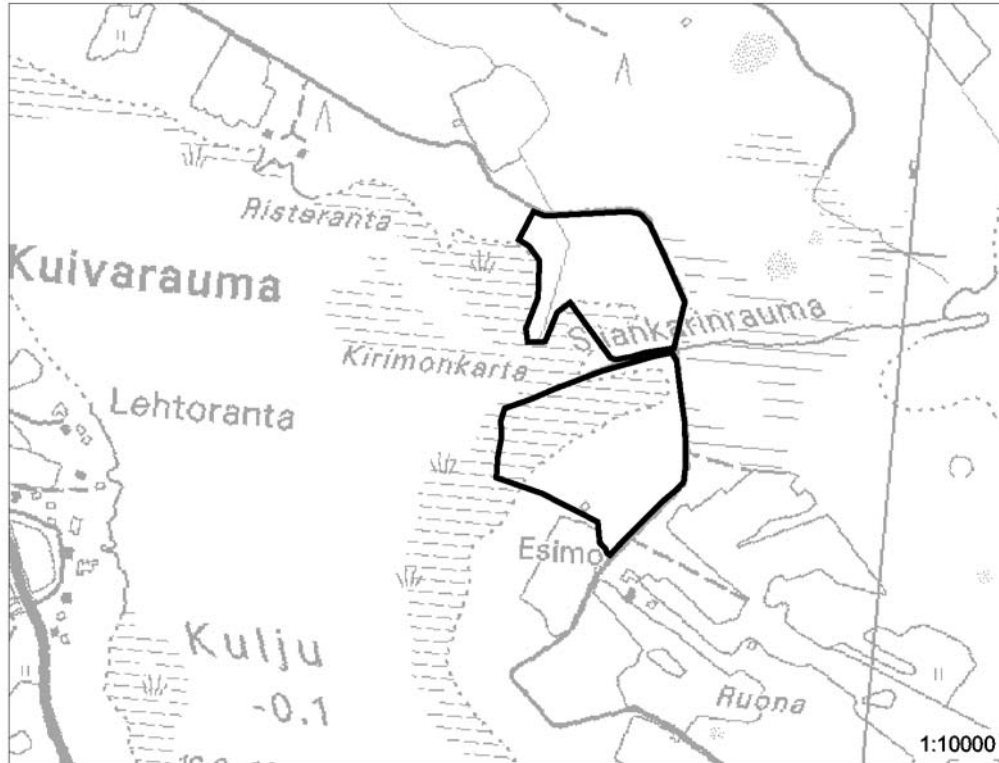
Pinta-ala: 7,2 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: P

Arvoon vaikuttavat erityistekijät: laidunnus, kasvillisuuden mataluus

Perinnemaisematyyppi: merenrantaniitty, metsälaidun

Alueen kuvaus: Pyhämaan suunnalla Kuljun itärannalla laidunnetaan lampaista. Pohjoisemmalla osalla ranta on pelkkää ruovikkoa, sillä lampaat ovat syöneet pääasiassa pensaita. Etelämpänä on avointa matalaa rantaniittyä ja valoisanoloista tervaleppävaltaista metsälaidunta. Metsälaitumella kasvaa runsaasti tyypeä suosivia lajeja, vain kuivemmillä osilla on niittykasveja.

Hoitotarve: Laidunnusta on edelleen hyvä jatkaa. Nautakarja täydentäisi laidunnusta, sillä naudat pitävät ruovikon matalampana.

32 UUSIKAUPUNKI, Säikänpuhdin rantaniitty

Peruskarttalehti: 1042 09

Maisemamaakunta: Lounaisrannikon ja Saaristomeren seutu

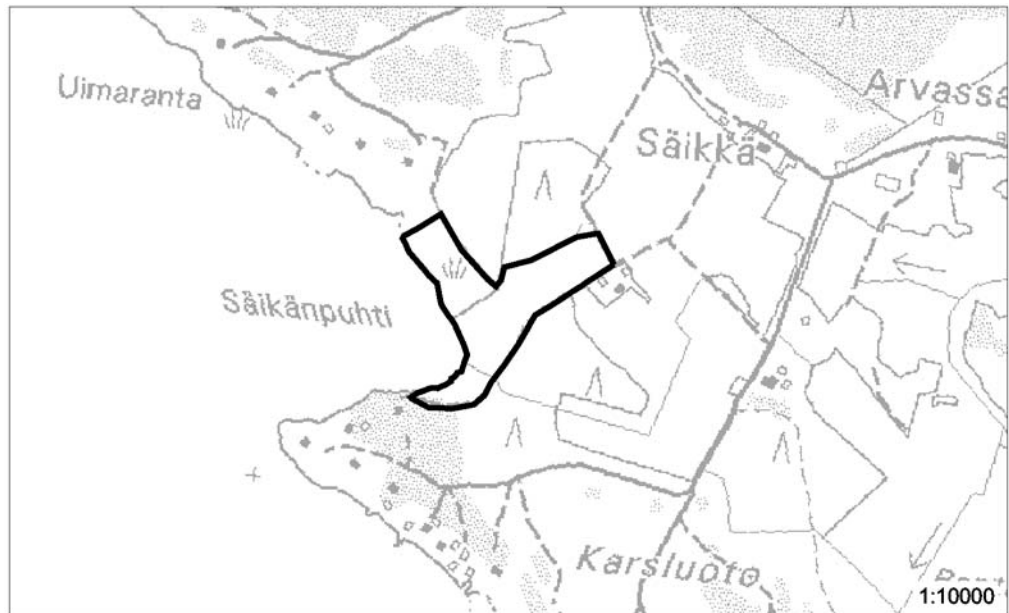
Pinta-ala: 2,7 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: P

Arvoon vaikuttavat erityistekijät: laidunnus, kasvillisuuden mataluus

Perinnemaisematyyppi: merenrantaniitty, istutusmännikkö, metsälaidun

Alueen kuvaus: Lautveden itärannalla Säikänpuhdin edustalla olevaa aluetta laidunnetaan nautoilla. Rantaniitty, tervalepikko ja istutusmännikkö on suhteellisen hyvin laidunnettu, mutta etenkin istutusmännikössä kasvaa paljon nokkosta.

Hoitotarve: laidunnusta on tarpeen jatkaa. Männikön nokkoset voisi niittää vuosittain, sillä kuivina ne kelpaavat eläimillekin.

33 UUSIKAUPUNKI, Hermansaaren niitty

Peruskarttalehti: 1042 08

Maisemamaakunta: Lounaisrannikon ja Saaristomeren seutu

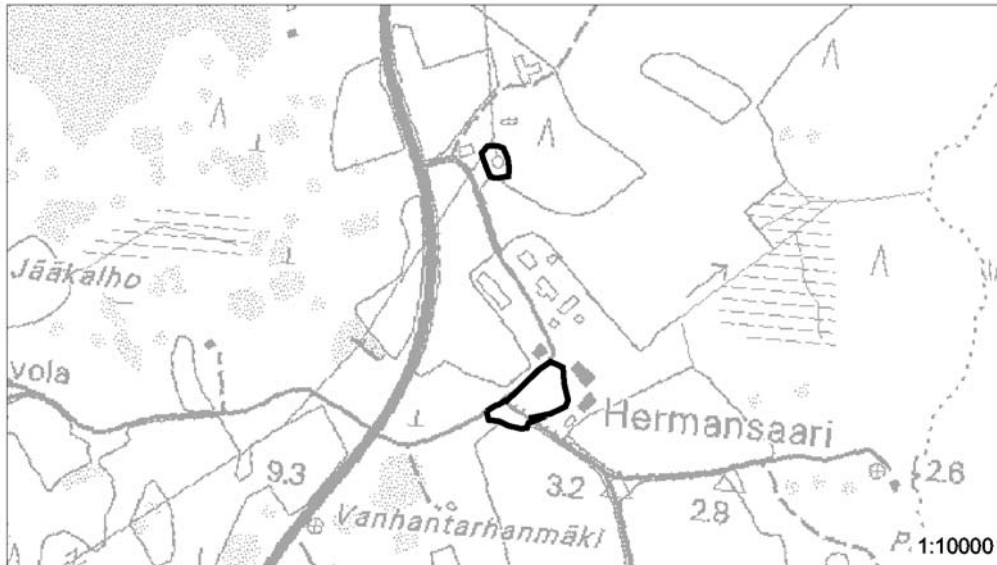
Pinta-ala: 0,6 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: V

Arvoon vaikuttavat erityistekijät: uhanalainen laji: laukkaneilikka (V), edustavuus

Perinnemaisematyyppi: keto, niitty

Alueen kuvaus: Hermansaaren tila sijaitsee Lokalahdella Ahmasveden länsipuolella Taivassalo-Uki tien varrella. Uhanalaista laukkaneilikkaa kasvaa pienillä niityillä tilalle menevän tien tuntumassa. Vuodesta 1993 lähtien laukkaneilikkasvustojen lähiympäristöä on hoidettu niittämällä lajille laaditun hoitosuunnitelman mukaisesti (Ryttäri 1993).

Alueen itäpuoli kahden tien välissä on yläosaltaan kuivaa ja osittain kallioista. Hietakastikka on kuivan heinäniityn valtalaji. Alareunassa on tuorempaa heinäniittyä. Laukkaneilikkaa kasvaa rinneniityn laitamilla kaikkein kuivimmilla paikoilla seuralaislajeina huomionarvoisista lajeista mäkikaura, ketopiippo ja ruoholaukka. Myös alueen länsilaidalla pellon ja tien välisellä kuivalla ja hiekkaisella pientareella kasvaa laukkaneilikkaa.

Hoitotarve: Alueita tulee edelleen hoitaa hoitosuunnitelman mukaisesti.

34 UUSIKAUPUNKI, Kankareenhaan keto

Peruskarttalehti: 1042 08, 1042 09

Maisemamaakunta: Lounaisrannikon ja Saaristomeren seutu

Pinta-ala: 0,6 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: M+

Arvoon vaikuttavat erityistekijät: uhanalainen laji: laukkaneilikka (V), paikoin edustavaa kasvillisuutta

Perinnemaisematyypit: keto

Alueen kuvaus: Lokalahden keskustan tuntumassa kasvaa laukkaneilikkaa useilla pienialaisilla hiekkapohjaisilla kedoilla. Lajin runsain ja elinvoimaisin esiintymä on valoisalla etelärinnekedolla seurojentalon kohdalta länteen lähtevän tien ja pellon välissä. Laukkaneilikan lisäksi kedolla kasvavat runsaina mäkitervakko, lampaannata, keltamatara ja huopakeltano.

Hoitotarve: Niitto on tarpeen umpeenkasvun estämiseksi.

35 UUSIKAUPUNKI, Lammaskarin rantaniitty

Peruskarttalehti: 1042 09

Maisemamaakunta: Lounaisrannikon ja Saaristomeren seutu

Pinta-ala: 3,6 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: M+

Arvoon vaikuttavat erityistekijät: edustavuus, joitakin huomionarvoisia kasvilajeja

Perinnemaisematyypit: rantaniitty, metsälaidun, haka

Alueen kuvaus: Lokalahden Pitkäluodon itäreunalla on melko edustava laidunnettu merenrantaniitty, metsälaidun ja pieni koivuhaka. Kapea rantaniitty ympäröi nauhana kallioista ja havupuuvaltaista metsälaidunta, jonka sisällä on pieni koivuhaka. Tervaleppää kasvaa rantaniityn ja metsälaitumen välimaastossa.

Metsälaitumella on pääasiassa metsäkasvillisuutta. Rantaniityllä veden tuntu-
massa kasvaa merikaislaa ja merisaraa, ylempänä on edustavaa punanata- ja her-
nesaravaltaista matalaa rantaniityä. Isorantasappea, rantaluikkaa, merirannikkia
ja rönsyrölliä esiintyy runsaasti. Huomionarvoisia lajeja ovat lisäksi käärmeenkieli,
nyylähaarikko ja hentosuolake.

Hoitotarve: Aluetta olisi hyvä edelleen laiduntaa.

36 UUSIKAUPUNKI, Vainionpää-Virtalan keto

Peruskarttalehti: 1042 08

Maisemamaakunta: Lounaisrannikon ja Saaristomeren seutu

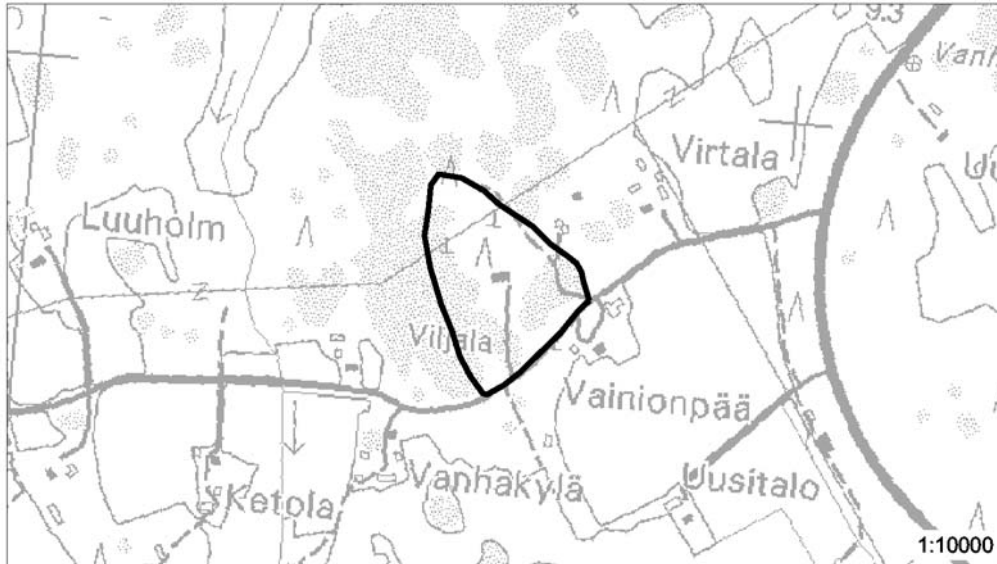
Pinta-ala: 3,8 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: M

Arvoon vaikuttavat erityistekijät: laajuus, edustavuus, uhanalainen kasvilaji: pehmytkurjenpolvi (aE)

Perinnemaisematyypit: kallioketo, keto

Alueen kuvaus: Taivassalo-Uki tien länsipuolella Hermansaaren tien tuntumassa on hieno avokallio- ja niittyalue, joka aiemmin pidettiin hevoslaitumena. Kivikkoisen ja puuttoman alueen kasvillisuus on suurimmaksi osaksi karua kuivaa pienruohoniittyä, jossa lampaanata, keltamatar ja ruohosipuli ovat valtalajeina. Nurmipuntarpään runsaus kertoo lievistä kasvillisuuden rehevöitymisestä. Karujen kallioketojen lajisto koostuu pääasiassa keltamaksaruohosta, ruohosipulista ja pelto-orvokista, huomionarvoisista lajeista kasvaa mäkikattaraa. Erikoisuutena on pehmytkurjenpolvea, jonka ainoa esiintymä Ahvenanmaata lukuunottamatta on alueella.

Hoitotarve: Aluetta on tarpeen laiduntaa mieluiten hevosilla umpeenkasvun estämiseksi.

37 UUSIKAUPUNKI, Perheen niitty

Peruskarttalehti: 1131 10

Maisemamaakunta: Ala-Satakunnan viljelyseutu

Pinta-ala: 0,7 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: M

Arvoon vaikuttavat erityistekijät: paikoin edustavaa kasvillisuutta

Perinnemaisematyypit: keto, niitty

Alueen kuvaus: Kalannin Kylähiiden kylässä Uudenkaupungin itäreunalla on säilynyt kasvillisuudeltaan ja lajistoltaan kohtalaisen edustavaa niittyä. Perheen tilan pohjoispuolella vanhan riihen ja peltotien välissä olevalla niityllä pieni osa kasvillisuudesta on kangasajuruoho-harmaaporonjäkälävaltaista kasvillisuutta. Suuri osa on kuivaa pienruhoniittyä, jossa nurmirölli sekä aho- ja keltamatara kasvavat runsaimpina. Riihen ympäristössä on rehevöitynyttä tuoretta heinäniittyä. Huomionarvoista lajeista esiintyy myös ahdekauraa.

Hoitotarve: Aluetta olisi hyvä niittää vuosittain.

38 UUSIKAUPUNKI, Palpan niitty

Peruskarttalehti: 1131 10

Maisemamaakunta: Ala-Satakunnan viljelyseutu

Pinta-ala: 0,5 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: M

Arvoon vaikuttavat erityistekijät: paikoin edustavaa kasvillisuutta, joitakin huomionarvoisia kasvilajeja

Perinnemaisematyypit: keto

Alueen kuvaus: Kalannin Kylähiiden kylässä Laitilaan johtavan tien pohjoispuolella on kohtalaisen edustavaa tienpiennarketoa. Karun kuivan pienruohoniityn lajistossa on useita huomionarvoisia lajeja: nurmilaukka, kangasajuruoho, jänönapila. Mäkikaura, sikoangervo ja heinäratamo. Runsaimmin esiintyviä lajeja ovat keltamatara, jänönapila, mäkitervakko ja keltamaksaruoho.

Hoitotarve: Tienpiennar ei tarvitse erityistä hoitoa.

39. UUSIKAUPUNKI, Myllyvuoren keto

Peruskarttalehti: 1042 08

Maisemamaakunta: Lounaisrannikon ja Saaristomeren seutu

Pinta-ala: 0,8 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: P

Perinnemaisematyypit: kallioketo, keto

Alueen kuvaus: Taivassalo–Uusikaupunki –tien länsipuolella Pinipajun kylässä tien tuntumassa on etelään viettävä kallioinen mäenrinneketo. Mäellä laidunnettiin aiemmin lampaita. Rinteen yläosassa on joitakin mäntyjä ja pihlajia, alarinne on täysin puuton. Kasvillisuus on karua kallioketoa sekä lakiosalla kuivaa heinä- ja ruohoniittyä valtalajeina keltamatara, huopakeltano ja heinäratamo. Tuoreemalla alarinteellä on keltamataraa, mäkikauraa, siankärsämöä ja rehevöitymisestä kertovaa nurmipuntarpäätä. Huomionarvoisista lajeista alueella esiintyy mäki- ja ahdekauraa, heinäratamoa ja mäkitervävilää.

Hoitotarve: Puustoa kannattaisi tulevaisuudessa harventaa ja ottaa alue uudelleen laidunnukseen.

40 UUSIKAUPUNKI, Tirkkalan keto

Peruskarttalehti: 1042 09

Maisemamaakunta: Lounaisrannikon ja Saaristomeren seutu

Pinta-ala: 0,2 ha

Maanomistaja: yksityinen

Arvoluokka: P-

Perinnemaisematyypit: kallioketo, keto

Alueen kuvaus: Lokalahden kirkonkylän länsipuolella Tirkkalan kylässä sijaitsee pieni rinneketo tilan päärakennuksen tuntumassa. Heinittyneellä kedolla kasvaa muutama kataja. Kasvillisuus on suurimmaksi osaksi tuoretta heinäniittyä, jossa pienruohoja esiintyy vielä kohtalaisesti. Kalliokedolla vallitsevat keltamak-saruoho, tuoksusimake ja keltamatara. Huomionarvoisista lajeista esiintyy vain mäkilemmikkiä.

Hoitotarve: säännöllinen niitto auttaisi säilyttämään kedon arvot.

Kirjallisuus:

Haapanen & Heikkilä 1993: Arvokkaat maisema-alueet. Maisema-alue työryhmän mietintö II. Painatuskeskus Oy.

Hagelberg, E., Härjämäki, K. ja Laakso, M. 2002: Työtä perinnemaisemien parhaaksi. Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiiri ry. Kirjapaino Grafia Oy.

Härjämäki, K., Ikonen, I. & Lammi, A. 2001: Laitilan Untamala-Kodjalan maisemanhoidon yleissuunnitelma. Lounais-Suomen ympäristökeskuksen moniste 8/2001.

Ikonen, I., Lammi, A. ja Hagelberg, E. 2002: Varsinais-Suomen Interreg -projektin pienet perinnemaisemasuunnitelmat. Lounais-Suomen ympäristökeskuksen moniste 8/2001.

Lehtomaa, L. 2000: Varsinais-Suomen perinnemaisemat – Egentliga Finlands vårdbiotoper. Oy Edita Ab.

Pykälä, J., Alanen, A., Vainio, M., ja Leivo, A. 1994: Perinnemaisemien inventointiohjeet. Vesi- ja ympäristöhallituksen monistesarja no 559.

Ympäristöministeriö 2000: Suomen lajien uhanalaisuus 2000. Uhanalaisten lajien II seurantar-ryhmä. Edita Oyj.

Uudenkaupungin perinnemaisemainventointeja täydennettiin vuonna 2002 Lounais-Suomen ympäristökeskuksen hallinnoiman Saariston perinnemaisemat-projektin yhteydessä. Löydetyillä 40 perinnemaisemalla on niittyjä, hakamaita ja metsälaitumia yhteensä 226 ha. Osaa kohteista laidunnetaan, mutta valitettavan monella heinittyminen ja muu umpeenkasvu on peittämässä alleen maisemalliset ja lajistolliset arvot.

